

1149. 242

1149

ᮊᮧᮒᮧᮒᮧᮒᮧᮒ

AWIG-AWIG

ᮊᮧᮒᮧᮒᮧᮒᮧᮒᮧᮒᮧᮒ

DÉŠA PAKRAMAN MUNTIG



ᮊᮧᮒᮧᮒᮧᮒᮧᮒᮧᮒ

KĒCAMATAN KUBU

ᮊᮧᮒᮧᮒᮧᮒᮧᮒᮧᮒᮧᮒ

KABUPATÉN KARANGASĒM

## MÜRDDHA WAKYA

Om Swastyastu.

Pūrwwa pangastungkāran tityang Krama Désa Muntig, ring buk pādan Ida Sanghyang Widhi Wasa sangkan paraning dumadi, bhaṭāra-bhaṭāri sané malinggū ring Pura Pusēh Muntig, minakadi pura kahyangan sami sané wéntēn sajroning wawēngkon Désa Muntig, dwaning malarapan saking krēttā warā nugrahan pāduka Bhaṭāra Samudhaya, kāryya puniki kasiddha puput.

Kaping kalih hatur pangayubagyan tityang krama Désa Muntig, pingajēng ring ida dané para panglingsir, Kliyang, Pamangku, minakadi ida dané sang maraga céṣṭakāra, widagdha prajñān wicakṣaṇa sarēng sami, sané sāmpun sangkaning swéccha lédang sarēng mapawangun ngripta ugēr-ugēr marūpa awig-awig Désa Pakraman Muntig puniki, pacang kānggén sēpat siku-siku pamatut sajroning désa kantos kahungkur wēkas.

Talēr majēng ring Pamrintah Daérah Kabupatén Karangasēm, para manggala sané mastika ngiwang patutang awig-awig, tityang ngaturang pangayu bagya, dwaning sāmpun kasiddhan nurékṣa maritētēs sahā mastikā, kantos marūpa puput.

Munggwing daging ipun mātūt Tri Hita Kāraṇa, indik kahyangan gēnah ngadisthana Ida Sanghyang Parama Wiśéṣa. Indik pawongan pinaka krama désa, indik palēmahan pinaka wawidhangan wawēngkon désa, mabantang antuk lēkita śāstrā-gama, śāsana, paswara, drēṣṭa, minakadi sané sawosan, sané hanūt ring pamarggin dharmma agama kālih dharmma nāgara, dumadak kasiddhan mamangguhang kajagaddhitan sakala niskala.

Om Śanti Śanti Śanti Om.



DAGING AWIG-AWIG  
DÉSÀ PAKRAMAN MUNTIG

MURDDHA WAKYA .....	
DAGING AWIG .....	
PRATHAMAS SARGAH : HARAN LAN WAWIDANGAN DÉSÀ .....	1
DWITYAS SARGAH : PIKUKUH LAN PATITIS TATUJON.....	1
TRITYAS SARGAH : SUKĒRTHA TATA PAKRAMAN .....	2
Palèt 1 : Indik Krama .....	2
Palèt 2 : Indik Prajuru Désa.....	9
Palèt 3 : Indik Sangkĕpan uthawi Paruman, miwah Pasamuhan...	13
Palèt 4 : Indik Kulkul .....	16
Palèt 5 : Indik Druwĕn Désa Pakraman <del>.....</del> .....	17
Palèt 6 : Indik Laluputan .....	19
Palèt 7 : Indik Dadoşan Patĕdunan .....	20
Palèt 8 : Indik Bhaya .....	21
Palèt 9 : Indik Rarampagan .....	22
Palèt 10 : Indik Pañanggran Désa .....	22
CATHURTAS SARGAH : SUKRĒTHA TATA PALĒMAHAN .....	22
Palèt 1 : Indik Tĕgal, miwah Karang .....	22
Palèt 2 : Indik Kakayonan .....	25
Palèt 3 : Indik Wawangunan .....	29
Palèt 4 : Indik Wawalungan .....	31
PANCAMAS SARGAH : SUKRĒTHA TATA AGAMA .....	34
Palèt 1 : Indik Dĕwa Yajña .....	34
Kaping 1 : Indik Kahyangan .....	34
Kaping 2 : Indik Pangaci-aci .....	36
Kaping 3 : Indik Pamangku .....	39
Kaping 4 : Indik Sukrĕthan Pura Kahyangan .....	41
Kaping 5 : Indik Cuntaka, miwah Sosot .....	44

Palèt 2 : Indik Rēṣi Yajña .....	49
Palèt 3 : Indik Pitra Yajña .....	50
Palèt 4 : Indik Manuṣa Yajña .....	55
Palèt 5 : Indik Bhuta Yajña .....	55
<b>SAT SARGAH : SUKĒRTHA TATA PAWONGAN .....</b>	<b>57</b>
Palèt 1 : Indik Rangkat .....	57
Palèt 2 : Indik Bēlas Makurēnan utawi Ṇapyan .....	59
Palèt 3 : Indik Balu .....	60
Palèt 4 : Indik Santana .....	61
Palèt 5 : Indik Wawarisan .....	62
<b>SAPTAMAS SARGAH : WICARA LAN PAMIDANDHA .....</b>	<b>63</b>
Palèt 1 : Indik Wicara .....	63
Palèt 2 : Indik Pamidandha .....	64
<b>ASTAMAS SARGAH : NGUWAH-NGUWUHIN AWIG-AWIG .....</b>	<b>66</b>
<b>NAWAMAS SARGAH : PAMUPUT .....</b>	<b>66</b>



## PRATHAMAS SARGAH

### HARAN LAN WAWIDANGAN DÉSA

#### Pawos 1

- (1) Désa puniki mawāṣṭa Désa Pakraman Muntig; salantur ipun kinucap kalih kasurātang sajroning lēkita "Désa Pakraman Muntig".
- (2) Wawidangannya mawatēs ñatūr-désa :
  - ha. Sisi Wétan uthawi Kangin: panēpin Désa Pakraman Datah;
  - na. Sisi Kidul uthawi Kēlod: panēpin sāgara;
  - ca. Sisi Kulon uthawi Kauh: panēpin Désa Pakraman Batudawa;
  - ra. Sisi Lor uthawi Kalér: panēpin Désa Pakraman Kadampal.
- (3) Désa Pakraman Muntig kawangun antuk 3 bañjar, lwiré:
  - ha. Bañjar Muntig;
  - na. Bañjar Éka Karma;
  - ca. Bañjar Samuh;

## DWITYAS SARGAH

### PIKUKUH LAN PATITIS TATUJON

#### Pawos 2

Maka pikukuh Désa Pakraman Muntig, ngarajěgang, mikukuhin, kalih mitindihin pisan:

- (1) Pancasila;
- (2) Undang-Undang Dasar 1945;

សេចក្តីបញ្ជាក់បក្សប្រឹក្សាភិបាល

(ក) ទ្រឹស្តីសាស្ត្រ

បទប្បញ្ញត្តិ

១. គោលបំណងបង្កើតភ្នាក់ងារភិបាលកិច្ច

- (ក) ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
- (ខ) ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
- (គ) ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
- (ឃ) ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
- (ង) ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
- (ច) ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ

ទ្រឹស្តីសាស្ត្រ  
ស្តីពីសេដ្ឋកិច្ច

បទប្បញ្ញត្តិ  
ស្តីពីសេដ្ឋកិច្ច

បទប្បញ្ញត្តិ

- (ក) ស្តីពីសេដ្ឋកិច្ច
- (ខ) ស្តីពីសេដ្ឋកិច្ច
- (គ) ស្តីពីសេដ្ឋកិច្ច
- (ឃ) ស្តីពីសេដ្ឋកិច្ច
- (ង) ស្តីពីសេដ្ឋកិច្ច
- (ច) ស្តីពីសេដ្ឋកិច្ច



- (3) Tri Hita Karana.

### Pawos 3

Désa Pakraman Muntig ngamanggèhang patitis tatujon, lwiripun :

- (1) Ngutamayang tata-cara maagama Hindu.
- (2) Ngawangunang katrèptyan sajroning désa pakraman, mangda kasiddhan rajèg katrèptyaning praja.
- (3) Ngawrèddhiyang kawicakṣaṇan minakadi kaprajñanan, maka larapan gumawè gèmuḥ landuhing praja.
- (4) Ngamanggèhang kalih ngawrèddhiyang padrèwyaning Désa, majalaran kawicakṣaṇan guṇa lakṣaṇa mānūt dharmma-prawrètti.
- (5) Ngarajègang Dharmma-agama miwah Dharmma-nāgara.

## TRITYAS SARGAH

### SUKERTHA TATA PAKRAMAN

#### Palèt 1

#### Indik Krama

#### Pawos 4

- (1) Sané kasinanggih krama Désa Pakraman Muntig, lwiré:
  - ha. Sang sapisira ugi jènèk magènah ring wawèngkon Désa Pakraman Muntig, lintang ring tigang sasih utawi 105 dina sané rajèg maagama Hindu;

គ) ដំណើរការងារដែលមិនល្អត្រូវបានកាត់បន្ថយ  
ឲ្យអ្នកដទៃបានដឹងពីបញ្ហាដែលកំពុងកើតឡើង  
ក្នុងអង្គការរបស់យើង ដើម្បីគ្រប់គ្រងបញ្ហាទាំងនោះ  
ឲ្យបានលឿន និងកាត់បន្ថយការខូចខាត។

(៧) បំណងចិត្តរបស់យើង គឺសម្រាប់អ្នកដទៃ

២) គ្រូបង្រៀនដែលមានបទពិសោធន៍ខ្ពស់  
ត្រូវតែសម្រេចបាននូវលទ្ធផលការងារដែលបានកំណត់  
ក្នុងស្ថិតិយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ និងត្រូវតែបំពេញ  
ការងារទាំងនេះឲ្យបានល្អបំផុត។

៣) គ្រូបង្រៀនដែលមានបទពិសោធន៍ទាប  
ត្រូវតែសម្រេចបាននូវលទ្ធផលការងារដែលបានកំណត់  
ក្នុងស្ថិតិយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ និងត្រូវតែបំពេញ  
ការងារទាំងនេះឲ្យបានល្អបំផុត។ យើងត្រូវតែ  
សម្រេចបាននូវលទ្ធផលការងារដែលបានកំណត់  
ក្នុងស្ថិតិយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ និងត្រូវតែបំពេញ  
ការងារទាំងនេះឲ្យបានល្អបំផុត។

៤) គ្រូបង្រៀនដែលមានបទពិសោធន៍ទាប  
ត្រូវតែសម្រេចបាននូវលទ្ធផលការងារដែលបានកំណត់  
ក្នុងស្ថិតិយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ និងត្រូវតែបំពេញ  
ការងារទាំងនេះឲ្យបានល្អបំផុត។

៥) ដំណើរការងារដែលមិនល្អត្រូវបានកាត់បន្ថយ  
ឲ្យអ្នកដទៃបានដឹងពីបញ្ហាដែលកំពុងកើតឡើង  
ក្នុងអង្គការរបស់យើង ដើម្បីគ្រប់គ្រងបញ្ហាទាំងនោះ  
ឲ្យបានលឿន និងកាត់បន្ថយការខូចខាត។

៦) គ្រូបង្រៀនដែលមានបទពិសោធន៍ខ្ពស់  
ត្រូវតែសម្រេចបាននូវលទ្ធផលការងារដែលបានកំណត់  
ក្នុងស្ថិតិយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ និងត្រូវតែបំពេញ  
ការងារទាំងនេះឲ្យបានល្អបំផុត។

na. Sang sapisira ugi wěd saking Désa Pakraman Muntig, jěněk magěnah ring dūra désa liwaring Désa Muntig, nānghing kantun mipil ring salah sinunggal bañjar uthawi ring Désa Pakraman Muntig, sané mula pagěnahannya nguni.

(2) Papalihan pakraman désa, kadi hinucap ring sor puniki :

ha. Krama Ngarěp Mawěd: krama désa sané bulangkěp, wěd saking Désa Muntig saně sampun mipil ring bañjar uthawi Pakraman Muntig saha matata turun cuměk maayahan saurah-arih;

na. Krama Ngarěp Mūrwwa: inggih punika krama désa saně bulangkěp, wěd saking Désa Muntig, jěněk magěnah maayah-ayahan ring Désa Muntig, sané ngaměl, ngélingang miwah midabdabin tanah Ayds, katah ipun 31 pohos. Tunggil apohos patut mayahan adiri. Krama Désa Ngarěp tan dados ngadol tanah Ayds ring sang sapisira hugi.

ca. Krama Ngarěp, inggih punika krama désa sané mawit saking dūra désa liwaring désa Pakraman Muntig, jěněk magěnah ngawěngku karang pomahan, matata turun cuměk, mapaayahan saurah-arih ring Désa Pakraman Muntig.

ra. Děha Těruņa miwah Děha Tuwa Těruņa Tuwa: krama désa sané durung mipil ring bañjar uthawi ring Désa Pakraman Muntig, sakadi truņa-truņi miwah dėha tuwa truņa tuwa sané kantun kakuwub antuk krama marěp miwah krama tamyu.

ka. Krama ñada sajaba krama désa Marěp mūrwwa, krama désa sané sampun tan kěni ayahan lan papěson, lwiré:



(1) Sangkaning mapinunas ngaraga tur sãmpun kalugra antuk prajuru dẽsa;

(2) Mabukti sungkan rahat tur tan siddha waras;

(3) Antuk lingsir tan siddha maayahan sasãmpun mayuša 70 warša;

(4) Sangkaning kakundulan.

ra. Krama balu, krama dẽsa lanang wyadin istri, sanẽ katinggal sãda antuk rabinya. Krama dẽsa lanang sanẽ kakawonin ñapihan antuk rabinẽ. Wẽntẽn balu camput, wẽntẽn balu masẽntana.

ka. Krama ring dura dẽsa, sang sapisira hugi wẽd saking Dẽsa Pakraman Muntig, jẽnẽk magẽnah ring dũra dẽsa liwaring Dẽsa Pakraman Muntig, nanghing manggẽh mipil ring bañjarnya uthawi ring Dẽsa Pakraman Muntig sanẽ mula pagẽnahannya ngũni.

da. Krama Tamiyu, inggih punika sang sapisira ugi wẽd saking dura dẽsa liwaring Dẽsa Pakraman Muntig, jẽnẽk magẽnah ring wawẽngkon Dẽsa Pakraman Muntig, tan ngawẽngku karang pomahan, madadunung ring pomahaning krama dẽsa, magẽnah ring pomahan druwẽn Guru Wisẽsa, hotẽl miwah salwir ipun, makakubon ngẽnahin palẽmahan tẽgal, nanghing kari manggẽh makrama dẽsa ring kamulan dẽsanya, kabhuktiyang antuk surat sasinahan saking Kẽliang Dẽsanya;

(3) Tamiyu Ngajag: sang sapisira ugi rawuh ka jroning Dẽsa Pakraman Muntig, nanghing tan nẽkẽh magẽnah irika, sang sanẽ nẽrima tamiyu punika patut matur supẽkša ring prajuru dẽsa, kalih ring sang amawa rãt.

ບົວຊົງບໍ່ມີເພື່ອນບໍ່ມີຄວາມຮັກ  
ເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີ

- ບໍ່ມີອຸປະກອນໃຫ້ອຸປະກອນ  
ເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີ
- (໖) ບໍ່ມີອຸປະກອນໃຫ້ອຸປະກອນ  
ເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີ

ບົວຊົງບໍ່ມີເພື່ອນບໍ່ມີຄວາມຮັກ

- ເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີ
- (໗) ບໍ່ມີອຸປະກອນໃຫ້ອຸປະກອນ  
ເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີ
  - (໘) ບໍ່ມີອຸປະກອນໃຫ້ອຸປະກອນ  
ເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີ
  - (໙) ບໍ່ມີອຸປະກອນໃຫ້ອຸປະກອນ  
ເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີເຈດີ

Yan tan asapunika, prajuru désa wěng nundung janma hinucap mangda matinggal saking Désa Pakraman Muntig.

- (4) Sang sapisira hugi magěnah sajroning wawěngkon Désa Pakraman Muntig yan tan maagama Hindu, kasinanggih tamyu, patut nganutin paswaran Désa Muntig.

#### **Pawos 5**

Ngawit tédun makrama désa ring Désa Pakraman Muntig :

- (1) Krama Désa Ngarěp Mawěd kalih jěněk ring wawěngkon Désa Pakraman Muntig, mipil ring bañjar uthawi ring Désa Pakraman Muntig, malarapan antuk tatěrgan bañjar uthawi désa lwiré, sasāmpun asāsih saking dina pawidhiwidana pawiwāhan, saništanya sāmpun puput mabiakawon.
- (2) Sang sapisira hugi wěd saking dūra désa, magěnah ring wawěngkon Désa Pakraman Muntig, sasāmpun lintang ring patsasur dina, katěrag antuk bañjar uthawi Désa Pakraman Muntig.
- (3) Krama Désa wěd saking Désa Pakraman Muntig, matinggal ka dūra désa, wastu malih mawali ka Désa Pakraman Muntig :  
ha. Yan sangkaning rahayu kalih saking palugrahan prajuru désa patinggalē nguni, wěng mawali mipil ring sinalih tunggal bañjar uthawi ring Désa Pakraman Muntig, nganutin sukrětan bañjaré punika;

ហត្ថសិល្បៈប្រាសាទបាវេន ១៨

គ) ឃាតកិច្ចសម្របសម្រួលសិល្បៈបាវេនឱ្យកាន់តែប្រាកដ ថា ប្រាកដជានិច្ច គឺជាធម៌សម្រាប់ប្រើប្រាស់ ក្នុង ការសិក្សា និង ការងារ ផ្សេងៗ ទៀត ។ ឃាតកិច្ច សម្របសម្រួល គឺ ជា ធម៌ មួយ ដែល បាន ប្រើប្រាស់ ដោយ យល់ ច្បាស់ លាមក ថា គ្រប់ ការ សម្របសម្រួល ឱ្យ កាន់ តែ ប្រាកដ ជា លទ្ធផល មួយ ផង ដែរ ។

(3) គ្រូបង្ហាញឱ្យសិស្សឃើញពីស្ថានភាពក្របខ័ណ្ឌប្រកបដោយសុភមង្គល និង ប្រកបដោយសុភមង្គល ។

បទប្បញ្ញត្តិ ១៩

ប្រាសាទបាវេន ឱ្យសិស្សឃើញពីស្ថានភាពក្របខ័ណ្ឌប្រកបដោយសុភមង្គល និង ប្រកបដោយសុភមង្គល ។

- (ក) ១. សុភមង្គល
- (ខ) សុភមង្គល គឺ ជា ធម៌ មួយ ដែល បាន ប្រើប្រាស់ ដោយ យល់ ច្បាស់ លាមក ថា គ្រប់ ការ សម្របសម្រួល ឱ្យ កាន់ តែ ប្រាកដ ជា លទ្ធផល មួយ ផង ដែរ ។
- (គ) ១. ឃាតកិច្ចសម្របសម្រួលសិល្បៈបាវេនឱ្យកាន់តែប្រាកដ ថា ប្រាកដជានិច្ច គឺជាធម៌សម្រាប់ប្រើប្រាស់ ក្នុង ការសិក្សា និង ការងារ ផ្សេងៗ ទៀត ។
- (ឃ) គឺ ជា ធម៌ មួយ ដែល បាន ប្រើប្រាស់ ដោយ យល់ ច្បាស់ លាមក ថា គ្រប់ ការ សម្របសម្រួល ឱ្យ កាន់ តែ ប្រាកដ ជា លទ្ធផល មួយ ផង ដែរ ។

បទប្បញ្ញត្តិ ២០

ឃាតកិច្ចសម្របសម្រួលសិល្បៈបាវេនឱ្យកាន់តែប្រាកដ ថា ប្រាកដជានិច្ច គឺជាធម៌សម្រាប់ប្រើប្រាស់ ក្នុង ការសិក្សា និង ការងារ ផ្សេងៗ ទៀត ។

(ក) គ្រូបង្ហាញឱ្យសិស្សឃើញពីស្ថានភាពក្របខ័ណ្ឌប្រកបដោយសុភមង្គល និង ប្រកបដោយសុភមង្គល ។



na. Yan sangkaning tan rahayu patinggalē ngūni, yogya Kēliang bañjar sanē katuju ngatēngahang babawosé ka désa, mangda kabawosan antuk prajuru Désa Muntig. Yan katinutin tatēpasan prajuru désa punika, tūr kacihnayang antuk maguru piduka ring salah sinunggil Pura Kahyangan Tiga Désa Pakraman Muntig, prasiddha kalugra mipil pinaka krama Désa Pakraman Muntig.

- (4) Krama Ngarēp Mūrwwa ngawit mayah-ayahan sasāmpun polih pitēmēs saking sang patut kagēntosin, ring hajēng paruman désa.

#### **Pawos 6**

Husan makrama désa ring Désa Pakraman Muntig, malarapan antuk :

- (1) Sēda;
- (2) Sangkaning pinunas ngaraga, saha polih palugrahan Prajuru Désa Pakraman Muntig;
- (3) Tédah utawi tilar saking Agama Hindu;
- (4) Kasēpēkang saha kahēladang antuk désa.

#### **Pawos 7**

Swadharmmaning krama Désa Pakraman Muntig lwiré:

- (1) Krama Marēp mawēd, yogya kēni urunan miwah pāyah-ayahan mamungkul, ñanggra sarāja kāryyan désa, mānut unggwan sowang-sowang;



- (2) Dēha Truṇa Dēha Tuwa Truṇa Tuwa yogya ngarombo sarāja kāryya sané kapucukin antuk krama désa ngarēp lan krama tamyu, yan wéntēn pabuat saking désa kahunadikayang antuk prajuru Désa;
- (3) Krama Nāda, tan kēni ayah-ayah lan papēson, nanghing dados kaarahin pacang tēdun ka désa, yan buat pacang mapapinēh, mababawos ngawangun pangrañcana salwiré sané kabuatang antuk désa.
- (4) Krama Désa ring dūra désa, yogya ngaturang panahub ayah-ayahan ngamaṣa-maṣa sanangkēn Pūrṇama śasih Kalima gung artha manut pangargan bēras 5 kilogram ring bañjanya sowang-sowang, ritakāla désa mapawangun, ngayum wawangunan sané kadruwé antuk désa kēni dana pawangunan gung artha manut paswaran désa, kapupulang ring bañjar sowang-sowang, katur ka désa.
- (5) Krama tamyu sané maagama Hindu, yogya ngaturang panahub ka désa ngamasa-masa, satunggil pacaruan Tilēm śasih Kasanga, gung artha manut pangargan bēras 5 kilogram, talēr ngaturang dana pawangunan rikāla désa mapawangun, ngayum wawangunan sané kadruwé antuk désa manut sakasidhan krama suka.;
- (6) Swadharman Krama Ngarēp Mūrwa mungguh sajroning paswaran désa.
- (7) Krama Balu lanang istri tan kēni paayah-ayah miwah paturunan ring désa salaminé balu.
- (8) Krama sané tan māgama Hindu, tan sarēng sapolikramaning agama, nanghing tan wēnang piwal ring Awig-awig, paswaran désa, miwah pamutus pararēm désa, sané ngindikang tata pawongan kalih<sup>1</sup> palēmahan.

(ឃ) គ្រូបង្ហាញសម្បទាសម្រាប់បុគ្គលិកមន្ត្រីព្រះបាទសីហនុ ១៥ ដែលបានបំពេញតួនាទីរបស់ខ្លួនបានល្អ និងបានទទួលបានជោគជ័យក្នុងការងាររបស់ខ្លួន។

(ង) គ្រូបង្ហាញសម្បទាសម្រាប់បុគ្គលិកមន្ត្រីព្រះបាទសីហនុ ១៥ ដែលបានបំពេញតួនាទីរបស់ខ្លួនបានល្អ និងបានទទួលបានជោគជ័យក្នុងការងាររបស់ខ្លួន។

(ច) គ្រូបង្ហាញសម្បទាសម្រាប់បុគ្គលិកមន្ត្រីព្រះបាទសីហនុ ១៥ ដែលបានបំពេញតួនាទីរបស់ខ្លួនបានល្អ និងបានទទួលបានជោគជ័យក្នុងការងាររបស់ខ្លួន។

បទប្បញ្ញត្តិ ១៥

បទប្បញ្ញត្តិ ១៥ ដែលបានកំណត់នូវលក្ខណៈគ្រូបង្ហាញសម្បទាសម្រាប់បុគ្គលិកមន្ត្រីព្រះបាទសីហនុ ១៥ ដូចខាងក្រោម៖

(ក) គ្រូបង្ហាញសម្បទាសម្រាប់បុគ្គលិកមន្ត្រីព្រះបាទសីហនុ ១៥ ដែលបានបំពេញតួនាទីរបស់ខ្លួនបានល្អ និងបានទទួលបានជោគជ័យក្នុងការងាររបស់ខ្លួន។

(ខ) គ្រូបង្ហាញសម្បទាសម្រាប់បុគ្គលិកមន្ត្រីព្រះបាទសីហនុ ១៥ ដែលបានបំពេញតួនាទីរបស់ខ្លួនបានល្អ និងបានទទួលបានជោគជ័យក្នុងការងាររបស់ខ្លួន។

- (9) Krama Désa samyan yogya saturut ring daging awig-awig Désa Pakraman Muntig, paswara miwah pamutus pararēm désa, ngutsahayang mangda kasiddhan mapikolih sakadi patitis tatujon désané kinucap ring hayun, tumus mamanguhang kajagaddhitaning praja;
- (10) Krama désa sané pacang ngadol, ngantahang, masēlangang, majēgang, masēwayang palēmahan tēgal, pālasen miwah sané sawosan sané magēnah sajroning wawidangan Désa Pakraman Muntig, hugi mangda polih palugrahan saking Prajuru Désa Pakraman Muntig yan tan polih palugrahan yogya indiké punika kaandēgang;
- (11) Yan wéntēn sinalih tunggal sang sapisira hugi magēnah ring wawidangan Désa Pakraman Muntig, tan makrama désa ring Désa Pakraman Muntig, tan kalugra nglakṣanayang Pañca Yajña ring wawidangan Désa Muntig, tan kalugra nganggén salwiring druwén désa.

#### Pawos 8

Phalapēkṣaning uthawi piolih-olihan Krama Désa Pakraman Muntig Iwiré:

- (1) Krama Désa samyan sajaba Tamiyu Ngajag yogya polih pasayuban wiyadin pangōban saking Désa, salwiring wyawaharanya yogya kabawosan antuk Prajuru Désa manut tatatitining wyawahara wyadin wicara.
- (2) Krama Désa samyan sajaba tamiyu ngajag wēnang ngalakṣanayang Pañca-yajña sajroning Désa Pakraman Muntig, mānut désa kāla patra,



śāstra-agama, miwah nganutin sitan désa hinucap.

- (3) Krama Désa Ngarëp Mūrwwa Ngarëp Mawëd, krama Désa Ngarëp, wënanng polih babagyan layuban aci-aci salwir ipun, twas-twasan, miwah sawosan sanë patut katiba ring krama Désa manut panglokikan prajuru désa;
- (4) Mapwangkid, tan tédun maayahan yogya saking panglokikan kalih palugrahan Prajuru Désa.

## Palët 2

### Indik Prajuru Désa

#### Pawos 9

- (1) Désa Pakraman Muntig puniki kahömong antuk Prajuru Désa, lwiré:
  - ha. Këliang Désa;
  - na. Pamadén Këliang Désa;
  - ca. Pañarikan;
  - ra. Juru Rākṣa;
  - ka. Patangan Désa.
- (2) Sané wënanng kaadëgang wyadin kamanggëhang dados Prajuru Désa Pakraman Muntig, lwiré:
  - ha. Krama Ngarëp Mūrwa, sané jënëk magënah, makrama désa, matata turun saurah-arih ring Désa Pakraman Muntig;
  - na. Tan cédangga, sakadi pécéng, pérot, cungh miwah sapanunggilan ipun sané katandangin kabakta saking wahu hëmbas;





- ca. Wikan mamawos kalih nūrat akṣara Bali utawi Latin;
- ra. Mabukti tan nahēn malakṣaṇa corah.

(3) Pidabdab ngadēgang Prajuru Désa:

- ha. Paruman utawi pasamuhan désa ngawéntēnang sasēliran, pangawit paruman désa matujuwang sang pacang kaadēgang dados Kēliang Désa, yan kantos lintangan ring adiri sané katuju antuk paruman désa yogya pinilihan, sané akéhan yogya turut;
- na. Munggwing ngadēgang Pamadén Kēliang Désa, Pañarikan, Juru Rākṣa, Patangan Désa saking pañudin Kēliang désa, sané kabriyukin antuk paruman utawi pasamuhan désa, talēr sané akéhan yogya turut;
- ca. Laminé dados Prajuru Désa wantah limang warṣa saking dina pawintēnané, sajaba kapadgatakalan minakadi sangkaning wéntēn wyawahara;
- ra. Yan sang sām̄pun nahēn madēg pinaka Kēliang Désa, wēnang kasudi malih manut drēṣṭa kuna;
- ka. Yan wéntēn sinalih tunggal piwal kālaning kasudi antuk paruman désa, sang piwal punika wēnang katiwakin panglokika, yan tan manut pakṣanya, yogya kabawosan antuk paruman désa. Yan jati tuhu pakṣanya, paruman désa wēnang nūdi sané sawosan.
- da. Prajuru désa patut mawintēn majaya-jaya ring Pura Pusēh Désa Pakraman Muntig, munggwing déwaśa pawintēnan manut pamutus pasangkepān désa ritatkāla ngadēgang prajuru désa hinucap.



Pawos 10

Swadharmmaning Prajuru Désa :

- (1) Midabdabin désa, krama désa, pacang ngupadi kajagaddhitan sakala nişkala, maka darsana awig-awig désa, paswaran désa, pamutus pararēm désa, nganutin śāstrā Agama Hindu, minakadi ugēr-ugēr nagara;
- (2) Ngrañcana salwiring utsahan désa kaungkur, minakadi ngrañcana salwiring sanē ñandang pacang wangunang, sanē patut hayum, manut lokika désa kāla patra. Sanē mabuwat, mangda kasiddhan polih palugrahan guru wiśēṣa;
- (3) Mamawosin salwiring wyawahara sanē wētu sajroning Désa Pakraman Muntig, niwakang tatimbang, utawi pamutus babawos sané yogya kaputusan sajroning désa pakraman. Yan tan kasiddhan kabawosan ring désa, prajuru Désa mituduhang mangda ngaturang ring guru wiśēṣa mangda kabawosan;
- (4) Mratyakṣa, nulingayang saporipolah prajuru ring Désa, lwirē; Kēliang bañjar, Kēliang Témpek, Kēliang Pamakṣan, Pamangku-pamangku Désa, minakadi sanē sawosan sanē wētēn sajroning wawēngkon Désa Pakraman Muntig.
- (5) Midabdabin salwiring pamarggin haci-aci ring Désa Pakraman Muntig, talēr nulingayang krama désa indikē ngalakṣaṇayang Pañca Yajña.
- (6) Prajuru désa wēnang ñanggra salwiring pituduh, minakadi sarāja kāryya saking guru wiśēṣa, wērat utawi ringan, sanē yogya katiwak ring désa pakraman.



- (7) Pinaka duta pacang matĕmuang babawos ring sang sapaſira hugi, yan paandakan punika kapinĕh nĕandang pacang marginin;
- (8) Wĕnang ngawangunang langlang dĕſa sanĕ kabawos Pacalang, sanĕ patut ngalanglangin saraja kĕryyan dĕſa, nulinga katrĕptyan sawawĕngkon Dĕſa Pakraman Muntig;
- (9) Wĕnang ngawangunang sĕkaa-sĕkaa sawosan, sanĕ pacang ngarombo swadharma prajuru dĕſa sanĕ kabuwatang.

#### Pawos 11

Phalapĕkſa ning utbawi pioliſ-oliſan Prajuru Dĕſa:

- (1) Luput rarampĕn miwah daging rikĕla ngaci ring Kahyangan Tiga miwah Kahyangan Dĕſa;
- (2) Polih tuwas-tuwasan atanding, sajabĕ duman krama;
- (3) Wĕnang polih babagian saking artha braĕa pioliſ-oliſ gunakayan dĕſa sanĕ ngraĕjing ka Dĕſa Muntig saking rahayu manut pamutus pararĕm.
- (4) Kĕliang Dĕſa wĕnang polih pangĕlad lwirĕ: yan wusan sangkaning rahayu patut polih patulung pangĕlad saking dĕſa manut pamutus pararĕm kala punika, kalakſaſayang ſasĕmpun puput maabĕnang.

#### Pawos 12

Prajuru Dĕſa kagĕntosin utawi husan, majalaran antuk :

- (1) Sĕda;



- (2) Mabukti sungkan rahat tur suwé;
- (3) Mapinunas sangkaning rahayu, saha polih lugraha saking paruman désa;
- (4) Tutug sengkèr pangadègè;
- (5) Sangkaning kahusanang antuk Paruman Désa utawi Pasamuhan Désa, malarapan antuk iwang.

### Palèt 3

#### Indik Sangkèpan uthawi Paruman, miwah Pasamuhan

#### Pawos 13

Mungging sangkèpan uthawi paruman minakadi pasamuhan sajroning wawèngkon Désa Pakraman Muntig, kadi ring sor puniki :

- (1) Sangkèpan utawi paruman désa ngasasih, satunggil Anggara Kliwon, magènah ring Pura Pusèh, sané wènanng nédunin sangkèpan punika lwirè: prajuru désa, pamangku désa, kèliang-kèliang bañjar, krama désa ngarèp mūrwwa minakadi sang sapasira hugi sané kabuntang antuk désa, maka manggalaning mababawosan sajèroning sangkèpan uthawi paruman manggèh kèliang désa wyadin salah sinunggil prajuru désa saking palugrahan kèliang désa. Talèr dados kawéntènanng padgatakāla, manut sakabuatan.
- (2) Sangkèpan uthawi paruman prajuru désa, kawéntènanng padgatakāla manut kabuatan désa magènah ring Pura Pusèh Muntig.

ហេតុអ្វីវាបានលក់ល្អប្រសើរឡើយ?

- (ក) ស្រុកប្រទេសខ្មែរ គឺជាប្រទេសមួយដែលមានប្រជាជនរស់នៅជុំវិញប្រទេសខ្មែរ ដែលបានដំលើយប្រទេសខ្មែរ គឺជាការប្រកួតប្រជែងគ្នា ដែលបានលក់ល្អប្រសើរឡើយ ម្យ៉ាងនេះ ហេតុអ្វីវាបានលក់ល្អប្រសើរឡើយ?
- (ខ) បណ្តាញការងារ គឺជាបណ្តាញការងារមួយដែលបានលក់ល្អប្រសើរឡើយ ដែលបានលក់ល្អប្រសើរឡើយ ម្យ៉ាងនេះ ហេតុអ្វីវាបានលក់ល្អប្រសើរឡើយ?
- (គ) អ្នកប្រកួតប្រជែងគ្នា គឺជាអ្នកប្រកួតប្រជែងគ្នាមួយដែលបានលក់ល្អប្រសើរឡើយ ដែលបានលក់ល្អប្រសើរឡើយ ម្យ៉ាងនេះ ហេតុអ្វីវាបានលក់ល្អប្រសើរឡើយ?

ហេតុអ្វីវាបានលក់ល្អប្រសើរឡើយ?

- ហេតុអ្វីវាបានលក់ល្អប្រសើរឡើយ ម្យ៉ាងនេះ ហេតុអ្វីវាបានលក់ល្អប្រសើរឡើយ:
- (ក) អ្នកប្រកួតប្រជែងគ្នា គឺជាអ្នកប្រកួតប្រជែងគ្នាមួយដែលបានលក់ល្អប្រសើរឡើយ ដែលបានលក់ល្អប្រសើរឡើយ ម្យ៉ាងនេះ ហេតុអ្វីវាបានលក់ល្អប្រសើរឡើយ?
  - (ខ) អ្នកប្រកួតប្រជែងគ្នា គឺជាអ្នកប្រកួតប្រជែងគ្នាមួយដែលបានលក់ល្អប្រសើរឡើយ ដែលបានលក់ល្អប្រសើរឡើយ ម្យ៉ាងនេះ ហេតុអ្វីវាបានលក់ល្អប្រសើរឡើយ?
  - (គ) អ្នកប្រកួតប្រជែងគ្នា គឺជាអ្នកប្រកួតប្រជែងគ្នាមួយដែលបានលក់ល្អប្រសើរឡើយ ដែលបានលក់ល្អប្រសើរឡើយ ម្យ៉ាងនេះ ហេតុអ្វីវាបានលក់ល្អប្រសើរឡើយ?



- (3) Sané patut nêdunin sangkêpan uthawi paruman Prajuru Désa punika lwiré: prajuru désa, kéliang-kéliang bañjar, pamangku désa minakadi sang sapasira hugi sané kabuatang antuk prajuru désa.
- (4) Pasamuhan Désa Muntig kawéntênang padgatakāla, sator ipun ngamaṣa-maṣa magēnah ring Pura Pusēh Muntig. Sang yogya nêdunin pasamuhan désa punika, pingajēng sang patut sarēng sajroning sangkêpan désa, saha krama désa maka sami.
- (5) Sangkêpan bañjar, pamakṣan pura, sêkēha subak, miwah sêkēha-sêkēha sawosan sané wéntên sajéroning Désa Pakraman Muntig kawéntênang manut awig-awig paswaran sêkēha punika sowang-sowang, nanging hugi tan sinarēngan ring sangkêpan désa minakadi pasangkêpan prajuru désa.

#### Pawos 14

Tata kramaning sangkêpan uthawi paruman, miwah pasamuhan:

- (1) Sayā patut makta canang miwah cané, tēgēp étéh-étéh pasayaan manut pagilih urak.
- (2) Yan kapatut pacang nganggén babantēn sakabwatan, Prajuru désa, yogya mituduhang mangda cumawis, saha ñuksrahang padagingan ring sang kapituduh makaryya babantēn ika.
- (3) Sayā désa wēnang nēpēk tēngēran apisan sadurung ngawitin sangkēp ngraris ngēmbakang sēngsēng janggi, ngraris haturan punika kahantēbang mabriyuk muṣpa sarēng sami ngararis mababawosan kantos puput;



- (4) Babawosan sajroning sangkĕpan wyadin paruman minakadi pasamuhan, hugi ngupadi karahayon jagat, minakadi ngarajĕgang kamuruban Sang Hyang Widhi, majalaran bhawa lakṣaṇa manut catŭr drĕṣṭa luiŕ ipun: sāstra drĕṣṭa, kuna drĕṣṭa, désa drĕṣṭa miwah loka drĕṣṭa.
- (5) Yan wĕntĕn sinalih tunggil krama ngatĕngahang babawos jroning sangkĕpan utawi paruman minakadi pasamuhan, yogya kadamyakang. Yan űandang bawosin, yogya rinawosan, yan tan űandang bawosin, hantukang ring sang ngamimitin.
- (6) Sanĕ kinucap pamutus babawos, wyadin paswara jroning sangkĕpan minakadi paruman, yan briyuk sapanggul hanut sang űangĕpin, yan tan asapunika, asing akĕhan wĕnang turut manut panglokika, pamutus babawos yogya kalĕkitayang, kalakṣaṇayang manut hangĕran ipun.
- (7) Pradĕ tan puput babawosĕ sajroning sangkĕpan kantos ping tiga sangkĕpanĕ, patut katĕngahang ka jĕroning paruman, pamutus babawos sajĕroning pasamuhan pinaka pamutus pamĕkas.
- (8) Sangkĕpan punika kabawos sĕmpun puput, yan sampun kĕliang désa, mitĕgĕsang daging-daging sanĕ sĕmpun kacumpuin antuk krama désa, saha sampun mabacak.

ហេតុបច្ចេកទេសសម្រាប់ការពង្រឹងសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ១៧

បញ្ហា ១១

ហេតុអ្វីក្នុងកម្ពុជា

ហេតុអ្វី ១៧៧១

(៣) ការគ្រប់គ្រងបច្ចេកទេសសម្រាប់ការពង្រឹងសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ១៧ បញ្ហា ១១ ១៧៧១

១) ការគ្រប់គ្រង

២) ការគ្រប់គ្រង

៣) ការគ្រប់គ្រង

៤) ការគ្រប់គ្រង

(៤) ការគ្រប់គ្រងបច្ចេកទេសសម្រាប់ការពង្រឹងសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ១៧ បញ្ហា ១១ ១៧៧១

(៥) ការគ្រប់គ្រងបច្ចេកទេសសម្រាប់ការពង្រឹងសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ១៧ បញ្ហា ១១ ១៧៧១

១) ការគ្រប់គ្រង = ការគ្រប់គ្រងបច្ចេកទេសសម្រាប់ការពង្រឹងសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ១៧ បញ្ហា ១១ ១៧៧១

២) ការគ្រប់គ្រង = ការគ្រប់គ្រងបច្ចេកទេសសម្រាប់ការពង្រឹងសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ១៧ បញ្ហា ១១ ១៧៧១

៣) ការគ្រប់គ្រង = ការគ្រប់គ្រងបច្ចេកទេសសម្រាប់ការពង្រឹងសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ១៧ បញ្ហា ១១ ១៧៧១

(៦) ការគ្រប់គ្រងបច្ចេកទេសសម្រាប់ការពង្រឹងសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ១៧ បញ្ហា ១១ ១៧៧១

(៧) ការគ្រប់គ្រងបច្ចេកទេសសម្រាប់ការពង្រឹងសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ១៧ បញ្ហា ១១ ១៧៧១

១) ការគ្រប់គ្រងបច្ចេកទេសសម្រាប់ការពង្រឹងសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ១៧ បញ្ហា ១១ ១៧៧១

Palèt 4

Indik Kukul

Pawos 15

- (1) Sajroning wawèngkon Désa Pakraman Muntig, wéntèn babacakan kukul, kadi ring sor puniki :
  - ha. Kukul désa.
  - na. Kukul dadya;
  - ca. Kukul bañjar;
  - ra. Kukul sèkèha-sèkèha.
- (2) Mungging swaran kukul punika mangda mabhina-bhinayan sawiji sowang, manut sor singgih. Yan wéntèn swaran kukul patèh, karun wyadin sawèr, mangda kapaşika salah sawiji, antuk sang madruwé.
- (3) Nèpèk kukul manut Tri Brata Sandhi: dharmma, śima, lakṣaṇa, tēgēsipun:
  - ha. Dharmma: swaran kukul maka cihna wyadin tatēngēr upacara agama wyadin yajña.
  - na. Śima: swaran kukul maka cihna wyadin tatēngēr pañca bhaya.
  - ca. Lakṣaṇa: swaran kukul maka cihna wyadin tatēngēr patēdhunan.
- (4) Indik tatēpèkan kukul manut pasobhaya kuna drēṣṭa minakadi paswara.
- (5) Hunggwan nèpèk kukul:
  - ha. Yan nèpèk kukul tatēngēr patēdhunan, hugi kukul sané kadruwé antuk krama, sané pacang tēdhun, katēpèk antuk sang patut ngulkulang.

ហេតុបិទគ្រប់គ្រងប្រតិបត្តិការ។ គ្រូ។ ៣៧

- ក) យុវជនក្នុងសង្គមដែលមានប្រាសាទ។ ប្រតិបត្តិការក្នុងសង្គម។ ហេតុ  
 ប្រតិបត្តិការ។ ប្រតិបត្តិការក្នុងសង្គម។ ប្រតិបត្តិការក្នុងសង្គម។ ប្រតិបត្តិការ  
 ក្នុងសង្គម។ ប្រតិបត្តិការក្នុងសង្គម។ ប្រតិបត្តិការក្នុងសង្គម។
- ខ) យុវជនក្នុងសង្គមដែលមានប្រាសាទ។ ប្រតិបត្តិការក្នុងសង្គម។ ហេតុ  
 ប្រតិបត្តិការ។ ប្រតិបត្តិការក្នុងសង្គម។ ប្រតិបត្តិការក្នុងសង្គម។ ប្រតិបត្តិការ  
 ក្នុងសង្គម។ ប្រតិបត្តិការក្នុងសង្គម។ ប្រតិបត្តិការក្នុងសង្គម។
- គ) យុវជនក្នុងសង្គមដែលមានប្រាសាទ។ ប្រតិបត្តិការក្នុងសង្គម។ ហេតុ  
 ប្រតិបត្តិការ។ ប្រតិបត្តិការក្នុងសង្គម។ ប្រតិបត្តិការក្នុងសង្គម។ ប្រតិបត្តិការ  
 ក្នុងសង្គម។ ប្រតិបត្តិការក្នុងសង្គម។ ប្រតិបត្តិការក្នុងសង្គម។
- ឃ) យុវជនក្នុងសង្គមដែលមានប្រាសាទ។ ប្រតិបត្តិការក្នុងសង្គម។ ហេតុ  
 ប្រតិបត្តិការ។ ប្រតិបត្តិការក្នុងសង្គម។ ប្រតិបត្តិការក្នុងសង្គម។ ប្រតិបត្តិការ  
 ក្នុងសង្គម។ ប្រតិបត្តិការក្នុងសង្គម។ ប្រតិបត្តិការក្នុងសង្គម។

បញ្ជី ១១  
 ហេតុបិទគ្រប់គ្រងប្រតិបត្តិការ។

ហេតុ ១២

- ស្រុកក្រុងប្រាសាទប្រតិបត្តិការ។ ប្រតិបត្តិការ។
- (ក) ប្រតិបត្តិការ
  - ខ) ប្រតិបត្តិការ
  - គ) ប្រតិបត្តិការ
  - ឃ) ប្រតិបត្តិការ

- na. Yan nēpēk kulkul tatēngēr pañca bhaya, wēnang saungguan-ungguan, asing nampēk gēnahé, wēnang katēpēk antuk sang rihinan manggihin bhaya punika, minakadi saking pituduh sang ngawiwēnangang.
- ca. Yan nēpēk kulkul tatēngēr upacara agama, déwa yajña, bhuta yajña, mānuṣa yajña, pitra yajña, wēnang kulkul sané wéntēn ring sowang-sowang gēnah upacarané. Yan ñēlang kulkul sawosan patut wéntēn palugrahan sang ngawiwēnangang.
- ra. Yan kālaning ngalungayang bhaṭāra, mēndak bhaṭāra, Bhaṭāra turun kabéh, kālaning pacaruwan désa, sami kulkulé sajéroning désa dados swarayang, tatēpēkan manut krama.
- ka. Yan wéntēn sinalih tunggal mamurug nēpēk kulkul tan manut krama yogya kabawosan antuk Prajuru désa, katiwakan panglokika saha pamidaṇḍha manut paswara.

#### Palēt 5

#### Indik Druwén Désa Pakraman Muntig

#### Pawos 16

Sané kadruwé antuk Désa Pakraman Muntig, lwiré :

(1) Pura Kahyangan Tiga:

ha. Pura Pusēh ;

na. Balé Agung;

ca. Dalēm miwah Prajapati.





- (2) Pura Kahyangan Désa Iwiré:
  - ha. Pura Ulun Sakti;
  - na. Pura Ulun Suwi;
  - ca. Pasucian Ida Bhaṭāra magēnah ring tēpin sāgara (Pura Sāgara).
- (3) Balé Désa.
- (4) Tanah ayahan désa malinggah 500 héktar, minakadi tanah-tanah sawosan sané wéntēn jroning wawidangan Désa Muntig.
- (5) Sétra pakraman apalēbahan, minakadi sétra pangilang-ilangan.
- (6) Palaba pura malinggah 60 héntar.
- (7) Gong abarung.
- (8) Lēkita-lēkita Iwiré: pipil krama, awig-awig, paswara, miwah pamutus pararēm désa.
- (9) Ilén-ilén wali pura Iwiré: rējang, péndét.
- (10) Pralingga Ida Bhaṭāra.
- (11) Tatēntēnan.
- (12) Lēmbaga Pērkréditan Désa miwah usaha-usaha sawosan manut paswaran Désa Muntig.
- (13) Palēmahan sané kaanggén karang pomahan, margi, rurung-rurung, sajroning Désa Muntig.

#### **Pawos 17**

Pilih-olih Désa Pakraman Muntig Iwiré:

ບົດທີ່ ໑ ມາດຕະການປະຕິບັດຕໍ່ຄູນຳສູນຳກຳມະໄນ

- (໓) ບຸກຄົນທີ່ບໍ່ມີຄວາມສາມາດໃນການປະຕິບັດຕໍ່ຄູນຳສູນຳກຳມະໄນ  
ກະຕຸ້ນຮຽນຮ້າງຄວາມສາມາດ
- (໔) ບຸກຄົນທີ່ບໍ່ມີຄວາມສາມາດໃນການປະຕິບັດຕໍ່ຄູນຳສູນຳກຳມະໄນ  
ບໍ່ມີຄວາມສາມາດ
- (໕) ບຸກຄົນທີ່ບໍ່ມີຄວາມສາມາດໃນການປະຕິບັດຕໍ່ຄູນຳສູນຳກຳມະໄນ  
ບໍ່ມີຄວາມສາມາດ
- (໖) ບຸກຄົນທີ່ບໍ່ມີຄວາມສາມາດໃນການປະຕິບັດຕໍ່ຄູນຳສູນຳກຳມະໄນ  
ບໍ່ມີຄວາມສາມາດ
- (໗) ບຸກຄົນທີ່ບໍ່ມີຄວາມສາມາດໃນການປະຕິບັດຕໍ່ຄູນຳສູນຳກຳມະໄນ  
ບໍ່ມີຄວາມສາມາດ

ບຸກຄົນທີ່ບໍ່ມີຄວາມສາມາດ  
ບໍ່ມີຄວາມສາມາດ  
ບໍ່ມີຄວາມສາມາດ

- (໓) ບຸກຄົນທີ່ບໍ່ມີຄວາມສາມາດໃນການປະຕິບັດຕໍ່ຄູນຳສູນຳກຳມະໄນ  
ບໍ່ມີຄວາມສາມາດ
- (໔) ບຸກຄົນທີ່ບໍ່ມີຄວາມສາມາດໃນການປະຕິບັດຕໍ່ຄູນຳສູນຳກຳມະໄນ  
ບໍ່ມີຄວາມສາມາດ
- (໕) ບຸກຄົນທີ່ບໍ່ມີຄວາມສາມາດໃນການປະຕິບັດຕໍ່ຄູນຳສູນຳກຳມະໄນ  
ບໍ່ມີຄວາມສາມາດ
- (໖) ບຸກຄົນທີ່ບໍ່ມີຄວາມສາມາດໃນການປະຕິບັດຕໍ່ຄູນຳສູນຳກຳມະໄນ  
ບໍ່ມີຄວາມສາມາດ
- (໗) ບຸກຄົນທີ່ບໍ່ມີຄວາມສາມາດໃນການປະຕິບັດຕໍ່ຄູນຳສູນຳກຳມະໄນ  
ບໍ່ມີຄວາມສາມາດ

- (1) Pamupun tanah palabha pura, minakadi tēgal druwén désa sané kagamēl antuk krama désa sowang-sowang.
- (2) Urunan, panahub, pakēnin-kēnin pakāryyan krama désa.
- (3) Aturan, dana punia.
- (4) Tanah GG druwén désa manut drēsṭa.
- (5) Pioliḥ-oliḥ saking Lēmbaga Pērkréditan Désa miwah saking usaha, gunakayan krama désa saking patut rahayu.

#### Palēt 6

#### Indik Laluputan

#### Pawos 18

- (1) Luput punika matēgēs nēntēn kēni rarampén uthawi raramon lwir ipun: ron, busung, saang, klangsah, tiing, miwah babantēn sané dados hēmponan krama désa sarēng sami.
- (2) Krama désa pakraman Muntig sané luput, lwiré:
  - ha. Prajuru Désa;
  - na. Pamangku Désa;
  - ca. Sang sapasira hugi sanē kapinēh antuk désa patut nāndang polih laluputan, manut paswara.

ហេតុអ្វីបានជាបុគ្គលិកម្នីក្រៅស្រុក?

បញ្ហា ១

សិទ្ធិស្រាវជ្រាវរបស់បុគ្គលិក

បញ្ហា ២

ហេតុអ្វីបានជាបុគ្គលិកម្នីក្រៅស្រុកមិនអាចស្រាវជ្រាវបានដូចជាបុគ្គលិកក្នុងស្រុកបានឡើយ?

(៧) បុគ្គលិកម្នីក្រៅស្រុកមិនអាចស្រាវជ្រាវបានដូចជាបុគ្គលិកក្នុងស្រុកបានឡើយ ដោយសារតែការកំណត់របស់អង្គការ

(៨) បុគ្គលិកម្នីក្រៅស្រុកមិនអាចស្រាវជ្រាវបានដូចជាបុគ្គលិកក្នុងស្រុកបានឡើយ ដោយសារតែការកំណត់របស់អង្គការ

(៩) បុគ្គលិកម្នីក្រៅស្រុកមិនអាចស្រាវជ្រាវបានដូចជាបុគ្គលិកក្នុងស្រុកបានឡើយ ដោយសារតែការកំណត់របស់អង្គការ

(១០) បុគ្គលិកម្នីក្រៅស្រុកមិនអាចស្រាវជ្រាវបានដូចជាបុគ្គលិកក្នុងស្រុកបានឡើយ ដោយសារតែការកំណត់របស់អង្គការ

(១១) បុគ្គលិកម្នីក្រៅស្រុកមិនអាចស្រាវជ្រាវបានដូចជាបុគ្គលិកក្នុងស្រុកបានឡើយ ដោយសារតែការកំណត់របស់អង្គការ

(១២) បុគ្គលិកម្នីក្រៅស្រុកមិនអាចស្រាវជ្រាវបានដូចជាបុគ្គលិកក្នុងស្រុកបានឡើយ ដោយសារតែការកំណត់របស់អង្គការ

Palèt 7

Indik Dadoşan Patědunan

Pawos 19

Dadosan patědunan, sangkěpan, tědun makāryya miwah sané sawosan, nganutang sukrětha sowang-sowang lwiré:

- (1) Yan désa pakraman madruwé patědunané, yogya nganggén sukrěthan désa, sané kagadhuh antuk désa, dadoşan ngarañjing ka désa.
- (2) Yan patědunan sajroning bañjar ngaryanin karyan bañjar, dadoşané ngarañjing ka bañjar sowang-sowang.
- (3) Yan subak madruwé patědunané, yogya nganggén hugěr sukrěthan subak sané sāmpun kagadhuh antuk sěkaa subak, dadoşané ngarañjing ka subak.
- (4) Yan sěkěha-sěkěha sawosan madruwé patědunané, yogya nganggén hugěr sěkěha sowang-sowang, dadoşan ngarañjing ka sěkěha.
- (5) Yan wěntěn krama sinalih tunggal tan tinut ring tatěpasan miwah dadoşan punika, wěnanng babawosé katěngahang ka désa, prajuru désa yogya mamawosin.
- (6) Agung alit doşané sané katěrapang ring wawidhangan Désa Muntig lwiré ring désa, ring bañjar-bañjar, ring těmpék-těmpék, ring sěkaa subak, minakadi sěkaa-sěkaa sawosan, mungguh sajroning paswaranya sowang-sowang, saha macacirén palugrahan prajuru Désa Pakraman Muntig.

ហេតុអ្វីបានជាបុគ្គលិកខ្លះមិនចង់ធ្វើការងារ?

បញ្ហាទី ១

ហេតុអ្វីបានជា?

ហេតុអ្វីបានជា?

(ក) អ្នកគ្រប់គ្រងបុគ្គលិកខ្លះមិនចង់ធ្វើការងារ  
ទោលដោយខ្លួនឯងឡើយ

(ខ) អ្នកគ្រប់គ្រងបុគ្គលិកខ្លះមិនចង់ធ្វើការងារ  
ដំបូងដោយខ្លួនឯងឡើយ

(គ) អ្នកគ្រប់គ្រងបុគ្គលិកខ្លះមិនចង់ធ្វើការងារ  
ដំបូងដោយខ្លួនឯងឡើយ ហេតុអ្វីបានជា?  
ហេតុអ្វីបានជា?

(ឃ) អ្នកគ្រប់គ្រងបុគ្គលិកខ្លះមិនចង់ធ្វើការងារ  
ដំបូងដោយខ្លួនឯងឡើយ ហេតុអ្វីបានជា?  
ហេតុអ្វីបានជា?

(ង) អ្នកគ្រប់គ្រងបុគ្គលិកខ្លះមិនចង់ធ្វើការងារ  
ដំបូងដោយខ្លួនឯងឡើយ ហេតុអ្វីបានជា?  
ហេតុអ្វីបានជា?

(ច) អ្នកគ្រប់គ្រងបុគ្គលិកខ្លះមិនចង់ធ្វើការងារ  
ដំបូងដោយខ្លួនឯងឡើយ ហេតុអ្វីបានជា?  
ហេតុអ្វីបានជា?

(ឆ) អ្នកគ្រប់គ្រងបុគ្គលិកខ្លះមិនចង់ធ្វើការងារ  
ដំបូងដោយខ្លួនឯងឡើយ ហេតុអ្វីបានជា?  
ហេតុអ្វីបានជា?

**Palèt 8**

**Indik Bhaya**

**Pawos 20**

- (1) Sané kinucap pañca-bhaya, lwir ipun: jiwa bhaya, aghni bhaya, toya bhaya, artha bhaya, bayu bhaya.
- (2) Salwiring bhaya wěnanng gégérang antuk swaran kulkul.
- (3) Sang sapisira hugi krama désa sané manggihin, wyadin huning ring panangkaning bhaya, ring kang katibén bhaya, wěnanng ngégérang nēpēk kulkul manut indik kakulkulan bhaya, raris damyakang ring wādésa.
- (4) Rikāla wéntěn swaran kulkul bulus tatēngěr bhaya, krama désa patut yatna, sayaga, saha srēgēp ngamong prabot wyadin gagawan sowang-sowang.
- (5) Yan sampun tatas ring bhaya punika, krama désa patut matatulung nambakin, wyadin ngamēsēhin bhaya punika, manut hunggwan, kalih manut patuduh sang yogya ngawiwěnanngang.
- (6) Sang sapisira hugi tan kawasa majajabur utawi majajarah rikālaning désa, krama désa katibén bhaya. Yan wéntěn sinalih tunggal kacirėnan mamurug, yogya katēngahang ka désa, wyadin katur ring sang amawa bhumi, mangda kabawosan.
- (7) Yan pinganan bhaya punika sampun kapinēh nahnah, tan pacang nāngkalén wěnanng kacihnayang antuk swaran kulkul lambat atuludan, wyadin pasiyar saking sang ngawiwěnanngang.

ហេតុអ្វីបានជាបុគ្គលិកមន្ត្រីក្រសួងសុខាភិបាល?

បញ្ហាទី១៥៥  
សិទ្ធិគ្រប់គ្រងការងារ

បទប្បញ្ញត្តិទី១៥៥

សម្រាប់គ្រប់គ្រងការងាររបស់មន្ត្រីក្រសួងសុខាភិបាល  
តាមបទប្បញ្ញត្តិស្របច្បាប់

បញ្ហាទី១៥៦  
សិទ្ធិការពារប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង

បទប្បញ្ញត្តិទី១៥៦

- (ក) អនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិស្របច្បាប់ ក្នុងការងាររបស់ខ្លួន តាមការណែនាំរបស់មន្ត្រី  
ខ្ពស់ជាងខ្លួន ឬតាមការណែនាំរបស់មន្ត្រីស្របច្បាប់ ។
- (ខ) ធានាបាននូវគុណភាពការងារ តាមការណែនាំរបស់មន្ត្រីខ្ពស់ជាងខ្លួន ឬតាមការណែនាំ  
របស់មន្ត្រីស្របច្បាប់ ។

បញ្ហាទី១៥៧  
សិទ្ធិសម្រេចចិត្ត  
បញ្ហាទី១៥៧  
សិទ្ធិសម្រេចចិត្ត  
បទប្បញ្ញត្តិទី១៥៧

- (ក) បញ្ជូនបទប្បញ្ញត្តិស្របច្បាប់ ឬបទប្បញ្ញត្តិស្របច្បាប់ ទៅក្រសួងសុខាភិបាល  
ដើម្បីសម្រេចចិត្ត ។



**Palët 9**

**Indik Rarampagan**

**Pawos 21**

Sané wénang rampag minakadi hunggwan kalih pidabdab ngarampag, manut pamutus pasamuhan Désa Pakraman Muntig.

**Palët 10**

**Indik Pañanggran Désa**

**Pawos 22**

- (1) Saraja kāryyan désa kasanggra antuk krama désa, kahunadikayang antuk prajuru désa, karëmba antuk këliang-këliang bañjar.
- (2) Yan wéntën krama désa ngawangun yadnya suka duka, kéngin nunas pañanggran bañjar uthawi pañanggran témpék.

**CATHURTAS SARGGAH**

**SUKRĒTHA TATA PALĒMAHAN**

**Palët 1**

**Indik Tëgal, miwah Karang**

**Pawos 23**

- (1) Palëmahan Désa Pakraman Muntig, mahugër antuk tri mañdhala, lwiré :  
ha. Utama-mañdhala: palëmahan sané kaanggén karang pura wyadin paryangan.

ហេតុអ្វីបានជាបុគ្គលិកមនុស្សមិនមែនជាសត្វ?

ក) មនុស្សម្នាក់ៗមានបញ្ញាខ្ពស់ជាងសត្វដទៃទៀត ពួកគេអាចគិតគូរ ប្រើប្រាស់បញ្ញាខ្ពស់ ដើម្បីស្វែងរកដំណោះស្រាយ ដល់បញ្ហាផ្សេងៗ ដែលជួបប្រទះក្នុងជីវិត។

ខ) មនុស្សម្នាក់ៗមានបញ្ញាខ្ពស់ អាចគិតគូរ ប្រើប្រាស់បញ្ញាខ្ពស់ ដើម្បីស្វែងរកដំណោះស្រាយ ដល់បញ្ហាផ្សេងៗ ដែលជួបប្រទះក្នុងជីវិត។

(៣) មនុស្សម្នាក់ៗមានបញ្ញាខ្ពស់ អាចគិតគូរ ប្រើប្រាស់បញ្ញាខ្ពស់ ដើម្បីស្វែងរកដំណោះស្រាយ ដល់បញ្ហាផ្សេងៗ ដែលជួបប្រទះក្នុងជីវិត។

(៤) មនុស្សម្នាក់ៗមានបញ្ញាខ្ពស់ អាចគិតគូរ ប្រើប្រាស់បញ្ញាខ្ពស់ ដើម្បីស្វែងរកដំណោះស្រាយ ដល់បញ្ហាផ្សេងៗ ដែលជួបប្រទះក្នុងជីវិត។

(៥) មនុស្សម្នាក់ៗមានបញ្ញាខ្ពស់ អាចគិតគូរ ប្រើប្រាស់បញ្ញាខ្ពស់ ដើម្បីស្វែងរកដំណោះស្រាយ ដល់បញ្ហាផ្សេងៗ ដែលជួបប្រទះក្នុងជីវិត។

(៦) មនុស្សម្នាក់ៗមានបញ្ញាខ្ពស់ អាចគិតគូរ ប្រើប្រាស់បញ្ញាខ្ពស់ ដើម្បីស្វែងរកដំណោះស្រាយ ដល់បញ្ហាផ្សេងៗ ដែលជួបប្រទះក្នុងជីវិត។

- na. Madhya maṇḍhala: palēmahan sané kaanggén karang pomahan, gēnah wawangunan, sakadi: bañjar, sēkolah, kantor, klinik, miwah sané sawosan.
- ca. Niṣṭa maṇḍhala: palēmahan sané kaanggén sétra, marggi, rurung, papunduk, tēlajakan karang, miwah sané sawosan. Sahanan palēmahan sané wéntēn ring wawēngkon Désa Pakraman Muntig, yogya mangda madruwé babalēdan wyadin watēs sané pasti.
- (2) Sakañcan palēmahan sané wéntēn ring wawēngkon Désa Pakraman Muntig patut madruwé babalēdan wyadin watēs sané pasti.
- (3) Sahanan palēmahan punika, hugi mangda madruwé margi, rurung, papunduk sané dados kahēntasin.
- (4) Yan wéntēn pakarangan, pura, paumahan, tēgal, miwah palēmahan sawosan kabēbēng tan madruwé margi, rurung, miwah papunduk, sang madruwé patut ngatēngahang babawosé ka désa, prajuru désa yogya nēgdēg, ngutsahayang mangda polih margi malarapan sami suka. Yan patut matumbas, manut pangargan tanah sané kamanggēhang antuk sang mawarāt, sami katahur antuk sang mamuwatang.
- (5) Yan désa pacang ngalinggahang margi, rurung, minakadi makāryya margi, rurung désa, saking sampun ingkup paswaran désa, yan nganggén tēgal, miwah palēmahan sané sawosan, wēnang tan nahur pangargan tanah punika. Nanging yan madaging papayon, wawangunan salwiré, désa patut ngicén prabēya agung alit manut pamutus parēmbug désa kala punika.

(៤) ដំបូងគេគឺត្រូវយល់ពីអត្ថបទនៃកិច្ចសន្យាដែលបានចុះហត្ថលេខា  
និងបញ្ជាក់ពីលក្ខខណ្ឌនៃការងារដែលបានកំណត់ទុក។ បញ្ហាដែលបានកើតឡើង  
គឺដោយសារតែការយល់ច្រឡំពីលក្ខខណ្ឌនៃការងារដែលបានកំណត់ទុក។ ដូច្នេះ  
គ្រប់គ្រងមន្ត្រីត្រូវតែយល់ពីលក្ខខណ្ឌនៃការងារដែលបានកំណត់ទុក។

(៥) ដំបូងគេគឺត្រូវយល់ពីអត្ថបទនៃកិច្ចសន្យាដែលបានចុះហត្ថលេខា  
និងបញ្ជាក់ពីលក្ខខណ្ឌនៃការងារដែលបានកំណត់ទុក។ បញ្ហាដែលបានកើតឡើង  
គឺដោយសារតែការយល់ច្រឡំពីលក្ខខណ្ឌនៃការងារដែលបានកំណត់ទុក។ ដូច្នេះ  
គ្រប់គ្រងមន្ត្រីត្រូវតែយល់ពីលក្ខខណ្ឌនៃការងារដែលបានកំណត់ទុក។

(៦) ដំបូងគេគឺត្រូវយល់ពីអត្ថបទនៃកិច្ចសន្យាដែលបានចុះហត្ថលេខា  
និងបញ្ជាក់ពីលក្ខខណ្ឌនៃការងារដែលបានកំណត់ទុក។ បញ្ហាដែលបានកើតឡើង  
គឺដោយសារតែការយល់ច្រឡំពីលក្ខខណ្ឌនៃការងារដែលបានកំណត់ទុក។ ដូច្នេះ  
គ្រប់គ្រងមន្ត្រីត្រូវតែយល់ពីលក្ខខណ្ឌនៃការងារដែលបានកំណត់ទុក។

(៧) ដំបូងគេគឺត្រូវយល់ពីអត្ថបទនៃកិច្ចសន្យាដែលបានចុះហត្ថលេខា  
និងបញ្ជាក់ពីលក្ខខណ្ឌនៃការងារដែលបានកំណត់ទុក។ បញ្ហាដែលបានកើតឡើង  
គឺដោយសារតែការយល់ច្រឡំពីលក្ខខណ្ឌនៃការងារដែលបានកំណត់ទុក។ ដូច្នេះ  
គ្រប់គ្រងមន្ត្រីត្រូវតែយល់ពីលក្ខខណ្ឌនៃការងារដែលបានកំណត់ទុក។

(៨) ដំបូងគេគឺត្រូវយល់ពីអត្ថបទនៃកិច្ចសន្យាដែលបានចុះហត្ថលេខា  
និងបញ្ជាក់ពីលក្ខខណ្ឌនៃការងារដែលបានកំណត់ទុក។ បញ្ហាដែលបានកើតឡើង  
គឺដោយសារតែការយល់ច្រឡំពីលក្ខខណ្ឌនៃការងារដែលបានកំណត់ទុក។ ដូច្នេះ  
គ្រប់គ្រងមន្ត្រីត្រូវតែយល់ពីលក្ខខណ្ឌនៃការងារដែលបានកំណត់ទុក។

- (6) Sahananing karang pomahan hugi mangda masengkër. Pidabdab ñëngkër, magalëng ka dulu. Pañëngkër sané sisi kangin miwah kalér, patut kakaryyanin antuk sang ngënahin karang punika. Sajaba karang ngélé wyadin lingkëhin rurung, palëmahan suwung.
- (7) Sang sapasira hugi ngënahin karang tégëhan, patut naku, tégëhé asukat natah dangsah, sané tēbēnan, wēnang ñusunin tēmbok.
- (8) Tēlajakan karang patut kapiara antuk sang ngënahin karang punika sowang-sowang, mangda mapikënoh tur kantën asri.
- (9) Yan wëntën sinalih tunggal ñadya ñalëksëk wyadin ngalëklëk babalëdan salwiring babalëdan wyadin wawatësan, lwiré: watës pura, karang pomahan, tégäl, sétra, jlingjing, margi, rurung, papunduk, miwah sané sawosan, yogya katiwakan daᅇdha manut wërat ringan kahiwangané, saha ngantukang, mahayu sané kaslëkşëk wyadin kalëklëk, kalih mrayascita sakabwatan, sané ñandang katibanan pañangaskāra, indik nēgdëg wawatësan uthawi babalëdan manut drëşta kuna.
- (10) Yan wëntën sinalih tunggal ngalëtëhin, ngarucakin, ngarobëdin, ngararabin, palëmahan liwaring pomahan padruwéyan ñané, lwiré: ngutang luhu, bangkaan, miwah salwiripun, ñorongang babañon, yogya katiwakan daᅇdha manut paswara tur mahayu sané kalëtëhan, karucakan, karobëdan raraban inucap ring hajëng, saha mrayascitta sané ñandang këni pañangaskāra.



- (11) Yan wéntèn anak ngénahin palēmahan sajroning wawēngkon Désa Pakraman Muntig tan tinut makrama désa nganutin awig-awig miwah paśwaran désa, tan kalugra nganggén salwiring padruwéyan désa, tan kalugra ngalakṣaṇayang Pañca Yajña sajroning Désa Pakraman Muntig. Yan tēkaning kapatyan dados sawubang utawi pëndēm ring sétra pangilang-ilangan.
- (12) Yan wéntèn anak tan maagama Hindu ngénahin palēmahan sajroning Désa Pakraman Muntig patut nganutin paśwaran Désa Pakraman Muntig.

## Palēt 2

### Indik Kakayonan

## Pawos 24

- (1) Ngawit nandur kakayonan tanēm tuwuh, patut adhēpa agung ngajēroang saking watēs, pradé jantos ngaliwat watēs carang ipun wēnang kasēpat gantungin.
- (2) Tan kalugra nēbtēb, ngrēbah, wit-witan salwir ipun, ring pālasan, patēgalan, habing, tangkid, miwah gēnahé sawosan, sané kakēkēr antuk désa. Yan wéntèn sinalih tunggil mamurug, katiwakan daṇḍha manut lokika, manut paśwara, tur taru sané karēbah mantuk ka désa, sasāmpun polih palugrahan saking sang amawarāt.
- (3) Salwiring wit-witan sané sampun kacirēnan wyadin kasawénin antuk désa pacang manggē mapawangun ring désa, pradéné punika karēbah

ប្រសិនបើយើងមិនបានដឹងពីបញ្ហាដែលកើតឡើងនៅក្នុងក្រុមហ៊ុន យើងក៏មិនអាចដោះស្រាយវាបានទេ ដូច្នេះយើងត្រូវតែដឹងពីបញ្ហាដែលកើតឡើងនៅក្នុងក្រុមហ៊ុន ដើម្បីយើងអាចដោះស្រាយវាបាន។

(១) យើងត្រូវតែដឹងពីបញ្ហាដែលកើតឡើងនៅក្នុងក្រុមហ៊ុន ដើម្បីយើងអាចដោះស្រាយវាបាន។ យើងត្រូវតែដឹងពីបញ្ហាដែលកើតឡើងនៅក្នុងក្រុមហ៊ុន ដើម្បីយើងអាចដោះស្រាយវាបាន។ យើងត្រូវតែដឹងពីបញ្ហាដែលកើតឡើងនៅក្នុងក្រុមហ៊ុន ដើម្បីយើងអាចដោះស្រាយវាបាន។

(២) យើងត្រូវតែដឹងពីបញ្ហាដែលកើតឡើងនៅក្នុងក្រុមហ៊ុន ដើម្បីយើងអាចដោះស្រាយវាបាន។ យើងត្រូវតែដឹងពីបញ្ហាដែលកើតឡើងនៅក្នុងក្រុមហ៊ុន ដើម្បីយើងអាចដោះស្រាយវាបាន។

២) យើងត្រូវតែដឹងពីបញ្ហាដែលកើតឡើងនៅក្នុងក្រុមហ៊ុន ដើម្បីយើងអាចដោះស្រាយវាបាន។ យើងត្រូវតែដឹងពីបញ្ហាដែលកើតឡើងនៅក្នុងក្រុមហ៊ុន ដើម្បីយើងអាចដោះស្រាយវាបាន។

៣) យើងត្រូវតែដឹងពីបញ្ហាដែលកើតឡើងនៅក្នុងក្រុមហ៊ុន ដើម្បីយើងអាចដោះស្រាយវាបាន។ យើងត្រូវតែដឹងពីបញ្ហាដែលកើតឡើងនៅក្នុងក្រុមហ៊ុន ដើម្បីយើងអាចដោះស្រាយវាបាន។

(៣) យើងត្រូវតែដឹងពីបញ្ហាដែលកើតឡើងនៅក្នុងក្រុមហ៊ុន ដើម្បីយើងអាចដោះស្រាយវាបាន។ យើងត្រូវតែដឹងពីបញ្ហាដែលកើតឡើងនៅក្នុងក្រុមហ៊ុន ដើម្បីយើងអាចដោះស្រាយវាបាន។ យើងត្រូវតែដឹងពីបញ្ហាដែលកើតឡើងនៅក្នុងក្រុមហ៊ុន ដើម្បីយើងអាចដោះស្រាយវាបាន។



antuk sang madruwé, yogya sang madruwé katiwakan dandha, manut lokika, manut paswara, taru wyadin wit-witan sané karēbah mantuk ka désa, wyadin ngétang pangarga.

- (4) Yan wéntèn wit-witan wyadin kakayonan ngungkulin palēmahan anak sawos, sané ngawinang tiyēb, tampyas, ngarobčdin, asing kungkulan wēnang ngatēngahang ka désa, désa maritētēs saha mituduhang sang madrēwé mangda ngrañcap, nēbtēb, wyadin ngarēbah. Yan kantos ping tiga pituduh désané tan kalingu, wēnang katiwakan dandha sang anikēl tuduh, gung artha manut paswara. Kakayonan punika prasiddha karēbah antuk désa picuñdhang.
- (5) Sang kēni pamidañdha pañangaskāra saha prabēya manut pamutus pararēm désa marēp ring wawangunan sang karubuhin lwiré:
- ha. Sang nruwénang wit sinanggēh mayanin, pradé pungkāt ngarubuhin wawangunan krama siosan;
- na. Sang notor, munggul uthawi ngarēbah taru sané ngarubuhin wawangunan krama siosan.
- (6) Tanēm tuwuh miwah tatanduran sawosan jroning karang paumahan, tan kalugra tēgēh ipun lintangan ring jan palit solas, wyadin limang mētēr. Bungkil ipun adēpa agung, wyadin kalih mētēr tēngah saking pañčngkērē ngajrowang. Yan mamurug, wéntèn raris ngatēngahang ka désa, yogya sang mamurug katiwakan dandha gung artha manut paswara, saha ngarēbah sajroning tigang rahina saking pamuput babawosé.



- (7) Tanēm tuwuh sajroning karang paumahan hugi mapyara mangda tan ngalētēhin, ngarobēdin, mamayén karang sawosan, saking akah kantos dawun ipun. Yan wéntēn mamurug, tan tulinga ring kakayonan duwé, wéntēn ngatēngahang ka désa, Prajuru désa yogya maritētēs, saha nēpasin manut panglokika kalih paśwaran désa.
- (8) Yan wéntēn wit taru mēntik kantos agēng ring babalēdan watēs, salwiring babalēdan mwan watēs, wéntēn ngatēngahang ka désa, patut taru punika karēbah, raris pinara tiga, apahtigayan mantuk ka désa, sang madruwé babalēdan apahtigayan sowang-sowang.
- (9) Yan wéntēn sinalih tunggal nundungin tanēm tuwuh, kakayonan, sané kaswatah mamayén, wēnang kabawosang ring sang madruwé. Yan akas sang madruwé, yogya katēngahang ka désa. Prajuru désa nēgdēg tanēm tuwuh punika. Yan manut panglokikan Prajuru désa yogya tundungin, talēr akas sang madruwé, patut sēpat gantungin. Yan jati kadi pañwatahé, yogya sajroning tigang dina, karēbah picundangan, sang madruwé katiwakan daḥḍha gung artha manut paswara, doṣané anikēl tuduh. Yan tan yukti kadi pañwatahé, sang ngatēngahang katiwakan daḥḍha gung artha manut paswara, doṣané angadakakēn nora, tanēm tuwuh wyadin kakayonan punika tan karēbah.
- (10) Yan wéntēn sinalih tunggal nadya nandur pijēr, turus, salwiring tanēm tuwuh wyadin kakayonan sané pacang dados agēng, nēsek ring babalēdan, ring watēs, papunduk, hugi mangda masupékṣa ring Prajuru Désa, kalih ring pañanding sowang-sowang.

ហេតុអ្វីបានជាបុគ្គលិកមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម

យុទ្ធសាស្ត្រកសិកម្មស្រូវប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ក្នុងការកែលម្អផលិតផលកសិកម្ម  
ដើម្បីឱ្យប្រជាជនកសិករទទួលបានផលប្រយោជន៍ ក្នុងការកែលម្អជីវភាពរស់នៅ  
របស់ខ្លួន។

(ក) យុទ្ធសាស្ត្រកសិកម្មស្រូវប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ គឺជាយុទ្ធសាស្ត្រ  
មួយដែលមានលក្ខណៈប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ក្នុងការកែលម្អផលិតផល  
កសិកម្ម ដើម្បីឱ្យប្រជាជនកសិករទទួលបានផលប្រយោជន៍ ក្នុងការកែលម្អ  
ជីវភាពរស់នៅរបស់ខ្លួន។ យុទ្ធសាស្ត្រកសិកម្មស្រូវប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព  
ខ្ពស់ គឺជាយុទ្ធសាស្ត្រមួយដែលមានលក្ខណៈប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់  
ក្នុងការកែលម្អផលិតផលកសិកម្ម ដើម្បីឱ្យប្រជាជនកសិករទទួលបាន  
ផលប្រយោជន៍ ក្នុងការកែលម្អជីវភាពរស់នៅរបស់ខ្លួន។

(ខ) ដំណើរការកសិកម្មស្រូវប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ គឺជាដំណើរការ  
មួយដែលមានលក្ខណៈប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ក្នុងការកែលម្អផលិតផល  
កសិកម្ម ដើម្បីឱ្យប្រជាជនកសិករទទួលបានផលប្រយោជន៍ ក្នុងការកែលម្អ  
ជីវភាពរស់នៅរបស់ខ្លួន។

(គ) យុទ្ធសាស្ត្រកសិកម្មស្រូវប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ គឺជាយុទ្ធសាស្ត្រ  
មួយដែលមានលក្ខណៈប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ក្នុងការកែលម្អផលិតផល  
កសិកម្ម ដើម្បីឱ្យប្រជាជនកសិករទទួលបានផលប្រយោជន៍ ក្នុងការកែលម្អ  
ជីវភាពរស់នៅរបស់ខ្លួន។

(ឃ) យុទ្ធសាស្ត្រកសិកម្មស្រូវប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ គឺជាយុទ្ធសាស្ត្រ  
មួយដែលមានលក្ខណៈប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ក្នុងការកែលម្អផលិតផល  
កសិកម្ម ដើម្បីឱ្យប្រជាជនកសិករទទួលបានផលប្រយោជន៍ ក្នុងការកែលម្អ  
ជីវភាពរស់នៅរបស់ខ្លួន។

Yan tan kalugra, tan kapisukayang, pradéné wéntèn mamurug, yogya sang mamurug katiwakan daṇḍha gung artha manut paswara, tur ngamadēmang tatandurané.

- (11) Yan wéntèn krama nandur pijēr, minakadi tatanduran sakadi poh, ménté, juuk, miwah sané sawosan sané tuwuh ipun pañjang sané ngawanang wētu piilih-olih ring tēgal utawi sasakapan, hugi mangda makāryya pasobhaya ring sang madruwé tēgal hinucap. Yan durung pinganan mawoh tatanduran punika, durung nahēn ngalapin woh ipun pinih sor limang pēlabuh, sajaba sangkaning kaiwangan pañakap, raris kajabutan, yogya sang madruwé tēgal nawur pañjala sawit-sawit, gung artha manut paswara.
- (12) Sang sapisira hugi fiakap tēgal, tan kawasa ngarēbah tatanduran sané dados anggén lakar wawangunan, yan tan polih lugra saking sang madruwé tēgal punika.
- (13) Yan wéntèn wit-witan sajēroning patēgalan rēbah antuk kapañcabhaya tan dados kajarahin antuk sang sapisira hugi, yan wéntèn mamurug kēni pamidaṇḍha manut panglokika.
- (14) Tan dados marērēh-rērēhan salwiré ring tēgal tani druwé, tēgal tan sasakapan druwé, yan tan kapisukayang, yan wéntèn mamurug, wéntèn raris ngatēngahang ka désa, kēni pamidaṇḍha manut panglokika.

ບົດຄຳອ້າງອີງຕາມລະຫຼັກທຳອິດຂອງກົດໝາຍ

ບູລິມະສິດ

ທຳອິດຂອງກົດໝາຍ

ບຸກຄົນ

- (1) ມີຜູ້ອື່ນທີ່ກຳລັງປະຕິບັດກົດໝາຍທີ່ບໍ່ມີຜິດກົດ ຫຼື ບໍ່ມີຜິດກົດ ຫຼື ບໍ່ມີຜິດກົດ ຫຼື ບໍ່ມີຜິດກົດ ຫຼື ບໍ່ມີຜິດກົດ
- (2) ບຸກຄົນທີ່ບໍ່ມີຜິດກົດ ຫຼື ບໍ່ມີຜິດກົດ ຫຼື ບໍ່ມີຜິດກົດ ຫຼື ບໍ່ມີຜິດກົດ ຫຼື ບໍ່ມີຜິດກົດ ຫຼື ບໍ່ມີຜິດກົດ
- (3) ພຽງແຕ່ຜູ້ທີ່ບໍ່ມີຜິດກົດ ຫຼື ບໍ່ມີຜິດກົດ ຫຼື ບໍ່ມີຜິດກົດ ຫຼື ບໍ່ມີຜິດກົດ ຫຼື ບໍ່ມີຜິດກົດ ຫຼື ບໍ່ມີຜິດກົດ
- (4) ພຽງແຕ່ຜູ້ທີ່ບໍ່ມີຜິດກົດ ຫຼື ບໍ່ມີຜິດກົດ ຫຼື ບໍ່ມີຜິດກົດ ຫຼື ບໍ່ມີຜິດກົດ ຫຼື ບໍ່ມີຜິດກົດ ຫຼື ບໍ່ມີຜິດກົດ

Palèt 3

Indik Wawangunan

Pawos 25

- (1) Sang sapisira hugi krama désa sawawèngkon Désa Pakraman Muntig yan pacang ngawangun pañèngkèr karang pomahan, patut masupèkša ring pañandingñané. Yan tan radin yogya nunas dègdègan ring Prajuru désa. Prajuru désa nègdèg sadu hajèng sang mawicara.
- (2) Wawangunan ring palēmahan pècak tègal, palēmahan suwung, sané sampun masanggah pawon, palēmahan punika prasiddha kabawos karang pomahan, dwaning sampun katiwakan saupakāraning karang. Awanan patut madruwé rurung bétél ka marggi agung, sukat dados pacang ngalintangang papaga, dwaning tan kapatut ngalintangang sawa ring tègal. Yan wéntèn mamurug, yogya Prajuru désa ngamargiang tatèpasan mangda sang mamurug mrayascita palēmahan hinucap sané kalintangin.
- (3) Yan tan masanggah panguluning karang, kabawos akakubon. Tan yogya gènah ngrakša sawa. Yan wéntèn mamurug, yogya katiwakan pamidañdha mangda mrayascita palēmahan punika.
- (4) Yan wéntèn sinalih tunggal sang sapisira hugi pacang ngawangun wawangunan gènah ngalakšanayang upacara Agama Iwiré: pura, masjid, gèréja, wihara, miwah sané sawosan, hugi mangda wéntèn lèkita palugrahan Prajuru désa, kalih lèkita palugrahan Guru Wisésa. Yan wéntèn mamurug kadi kinucap ring hajèng, kabawos tan sidha karya, tan wènanng anggènèn, tur wawangunan punika yogya wangdèyang.





- (5) Wawangunan jroning karang pomahan, hugi nganutin Tri-maṇdhala: Utama maṇdhala: sanggar panguluning karang; Madhya maṇdhala: pagēnahan mapumahan; Niṣṭa maṇdhala ngaran lēbuh uthawi jabayan.
- (6) Tan wēnang ngungkulang capcapan wawangunan ka jroning karang pomahan sawosan tani druwé. Yan wéntēn mamurug, wéntēn ngatēngahang ka désa, yogya Prajuru désa nēgdēg, saha nīpat gantungin. Yan jati lintang, sajroning sēlahé rahina saking puput babawosé mangda sampun kapaṣṭika.
- (7) Tan wēnang nganggén témbok umah wyadin témbok pañēngkēr tani druwé. Wēnang ya kasambatsara antuk sang madruwé. Yan akas tur mamurug sang yogya katēngahang ka désa, tur kabawosan antuk Prajuru désa.
- (8) Sang sapasira pacang mapawangun nēpi ring marggi agēng, nēpi ring rurung désa, hugi mangda wéntēn lēkita palugrahan saking Prajuru désa, wyadin lēkita palugrahan sang amawa rāt. Yan tan polih lēkita palugrahan, padgatakāla wawangunan punika dados katundungan tan ngétang prabhéyan tatundungan.
- (9) Sang sapasira hugi ngawēngku karang pomahan, yogya hurati myara kahaśriyan lēbuh pakaranganya, rurung pēntasan pinih sor asukat karangnya ngalajur.
- (10) Sang sapasira hugi pacang ngawangun hotél, miwah sapanunggalan ipun ring wawidangan Désa Muntig patut mawanēng pinih sor, satus dēpaha saking pura-pura sané wéntēn sajēroning désa. Saha hugi mangda wéntēn lēkita pasobhaya kalih lēkita palugrahan saking prajuru désa kalih sang amawarāt.



- (11) Sang sapisira hugi ngawit pacang makāryya wawangunan ring wawidhangan Désa Pakraman Muntig, yan kantos pacang ngamadēmang tatanduran tanēm tuwuh sané kapinēh ngalikadin mangda kawéntēhang parčmbugan ring sang madruwé mangda wéntēn pamutus babawos.

#### Palēt 4

#### Indik Wawalungan

#### Pawos 26

- (1) Sané kinucap wawalungan, sakañcan buron suku pat sané ñadya kapyara, sakadi: bawi, banténg, kambing, kēbo, miša, jaran, miwah sapanunggilan ipun; taler watěk makampid sané ñadya kapyara sakadi: ayam, itik, hangsa, dolong, miwah sabacakan ipun.
- (2) Sang sapa sira hugi krama désa sané myara wawalungan suku pat, sajaba hasu, tan kapatut ngalumbar. Sané patut matlusuk, mangda matlusuk. Sané tan patut matlusuk, mangda matēgul bawong. Sané patut maglogor, makandang, hugi mangda maglogor wyedin makandang. Mangda tan ngarucakin, ngalētēhin palēmahan tani druwé, miwah mamayén krama désa, jana pada. Yan hasu mangda mabélat, lwiré makalung bawong, maka cihna wéntēn sané myara.
- (3) Sang sapisira hugi krama désa sané myara wawalungan watěk suku kalih watěk makampid, yatnain hugi mangda néntēn bangēt ngarucakin, ngalētēhin, palēmahan pomahan, tatanduran druwén anak sawosan.



- (4) Tan wĕnang ngangonang, nĕgulang, hingon-hingon, ubuh-ubuhan, ring palĕmahan tan druwé, minakadi tan sasakapan druwé, yan tan kapisukayang antuk sang madruwé. Sang madruwé palĕmahan, prajuru désa, langlang désa, Kĕliang-Kĕliang asing mamanggihin, wĕnang nĕmbatsara sang madruwé wawalungan ika. Yan hakas sang kasambatsara, wawalungan punika wĕnang taban. Prajuru désa yogya niwakang pamidaᅇdha manut lokika, gung artha manut paswara.
- (5) Tan wĕnang ngangonang, nĕgulang ingon-ingon ubuh-ubuhan, ring palĕmahan karang pura, kahyangan salwir ipun, minakadi sétra, rurung, papunduk, margi, tĕlajakan karang, palĕmahan sané kapingitang, karang suhung, miwah sabacakan ipun. Yan wĕntĕn mamurug, Prajuru désa, langlang désa, kĕliang-kĕliang tĕmpĕk baᅇjar, prajuru désa sinalih tunggal hasing manggihin wĕnang nĕmbatsara saha naban wawalungan ika. Katĕngahang ka désa, katiwakan daᅇdha gung artha manut paswara, saha mahayu yan wĕntĕn karusak, tur mrayascita palĕmahan ika sané nĕandang prayacitta manut panglokika.
- (6) Yan wĕntĕn maubuh-ubuhan sajroning karang pomahan, hugi tlajan mratyakᅇayang kandang ipun, mangdĕné tan ngawĕtuwang bhaya, paᅇngkan. Talĕr mangda hapik, guritĕn, sikᅇa, mangda tan kantos ngalĕtĕhin, ngarobĕdin, nĕroboin karang pomahan wyadin palĕmahan paᅇandingĕ. Yan wĕntĕn mamurug tan priᅇa ring ingon-ingon, miwah kandang ipun, wĕnang paᅇandingĕané nĕmbatsara, wĕnang katĕngahang ka désa, prajuru désa nĕpasin. Wĕnang katiwakan daᅇdha manut panglokika kalih paswaran désa.



- (7) Sang sapisira hugi krama désa ngawangunang kandang wawalungan; buwat adol atuku, yan kandang ayam, itik, miwah sapanunggilan ipun, buwat naluhang, miwah adol atuku, dagingan satus ukud. Yan kandang wawalungan suku pat, Iwiré kandang banténg dagingan pětang ukud, kandang babi, kambing dagingan adasa ukud. Sowang-sowang ika wěnanang jroning karang pomahan. Yan lintangan ring punika daging kandangé, tan wěnanang wangunang jroning karang pomahan, yogya kawangunang ring palēmahan sané mawaněng sasor ipun satus dēpa saking palēmahan karang pomahan, sěkolah, kantor, pura kahyangan, minakadi gěnah sané kakěkěr wyadin kapingitang antuk Désa Pakraman Muntig. Tur mangda maduwé lěkita palugrahan saking sang amawa bhumi.
- (8) Yan wéntěn wawalungan ngarucakin, ngarug tatanduran, wěnanang taban. Sang madruwé tatanduran ngatěngahang ka désa pramangkin, kabawosan antuk Prajuru désa, saha katiwakan daᅇdha manut lokika paswaran désa.
- (9) Yan godél banténg durung matlusuk, godél jaran, kambing, miwah sabacakan ipun, durung hantēs matěgul, yogya salabarang ring sang madruwé.
- (10) Yan bébék, hangsa, dolong, miwah sapanunggilan ipun ngarucakin, ngarug tatanduran, talěr wěnanang taban. Indiké naban mangda masaksi, saha kasupéksayang ka désa pramangkin, prajuru désa yoga mamawosin, niwakang pamidaᅇdha manut panglokika.





- (11) Yan wéntën wawalungan ngéléb, mamčgat, ngarañjingin palēmahan pura, kahyangan, sétra, karang pomahan, miwah sané sawosan, lokikaněn juga. Yan tan ñadya kalébang, tan wěnanng taban, wěnanng salabarang ring sang madruwé. Yan ñadya kalébang, wěnanng taban, tur katěngahang ka désa.
- (12) Sang sapašira hugi tan kalugra maburu, mēdil miwah ñaring pakši, ring wawidangan Désa Pakraman Muntig sajabā buron pacang manggěn caru, sané kabawos mraña, yan wéntën mamurug wěnanng katěngahang ka désa pramangkin, kabawosan antuk prajuru désa saha katiwakin dañdha manut panglokika, kalih paswaran désa.
- (13) Sakañcan dadañdhan, dadošan, sané mungguh ring hajěng, sami mantuk ka désa.

### PAÑCAMAS SARGGAH

### SUKRĒTHA TATĀ AGAMA

#### Palēt 1

#### Indik Déwa Yajña

#### Kaping 1

#### Indik Kahyangan

#### Pawos 27

- (1) Pura Pusēh, Pura Balé Agung, Pura Dalēm miwah Prajapati, Pura Ulun Śakti, Pura Sāgara, pašucian Bhaṭāra miwah Pura Ulun Suwi, kahēmponin antuk Krama Désa Ngarěp Mūrwwa, Krama Désa Ngarěp Mawěd, miwah Krama Désa Ngarěp.



- (2) Pura-pura kahyangan sané sawosan ring sané kinucap ring hayun, papayon kalih pangaci-aci kahemponin antuk krama pamakşan pura sané nungsung Bhařara ring Pura Kahyangan punika sowang-sowang.
- (3) Mungging paşucian Bhařara, papayon kalih pangaci-acinnya kahemponin antuk krama Désa Ngaręp Mürwva, Krama Désa Ngaręp Mawęd miwah Krama Désa Ngaręp.
- (4) Yan wętęn karęcęhan, wicara, sajroning pamakşan pura, paşucian Bhařara, subak, sinalih tunggal, węnanng katęngahang ka désa, Prajuru désa mamawosin, nęhsahang, nępasin wicarané, mangda kasiddhan mawali landuh jatimula.
- (5) Tan węnanng nguwah-nguwuhin wawilangan palinggih bhařara, sané sampun wętęn ring pura kahyangan sowang-sowang, mangda manggęh kadi kuna.
- (6) Yan wętęn pura kahyangan sinalih tunggal ręņęng pangaci-acinya, kantos kadaşawarşan, yogya Prajuru désa mamawosin, maritętęs, ngutsahayang mangda kasiddhan mawali kadi jatimula. Nęnghing pradętan kasiddhan, majalaran antuk pamutus pasamuhan désa, prasiddha désa ngawangunang pangupakęra mraliņa pura punika, mangda tan karaņjingan kaumahin antuk Ki Bhuta Kubaņdha.

ហេតុអ្វីបានជាប្រជាជនខ្មែរខ្លះៗស្លាប់?

សេដ្ឋី ១  
អំណាច ២  
មហាសិរី ៣

- (៣) អំណាច ២ ត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីប្រយោជន៍ឱ្យខ្លួនឯង រីឯមហាសិរី ៣ ត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីប្រយោជន៍ឱ្យប្រជាជន ។ ប្រសិនបើ អំណាច ២ ត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីប្រយោជន៍ឱ្យខ្លួនឯង វានឹងនាំឱ្យប្រជាជន ខ្មែរខ្លះៗស្លាប់ ។
- (២) សម្រាប់អំណាច ២ ត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីប្រយោជន៍ឱ្យខ្លួនឯង រីឯមហាសិរី ៣ ត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីប្រយោជន៍ឱ្យប្រជាជន ។ ប្រសិនបើ អំណាច ២ ត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីប្រយោជន៍ឱ្យខ្លួនឯង វានឹងនាំឱ្យប្រជាជន ខ្មែរខ្លះៗស្លាប់ ។
- (២) អំណាច ២ ត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីប្រយោជន៍ឱ្យខ្លួនឯង រីឯមហាសិរី ៣ ត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីប្រយោជន៍ឱ្យប្រជាជន ។ ប្រសិនបើ អំណាច ២ ត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីប្រយោជន៍ឱ្យខ្លួនឯង វានឹងនាំឱ្យប្រជាជន ខ្មែរខ្លះៗស្លាប់ ។
- (៣) ប្រសិនបើ អំណាច ២ ត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីប្រយោជន៍ឱ្យខ្លួនឯង វានឹងនាំឱ្យប្រជាជន ខ្មែរខ្លះៗស្លាប់ ។
- (១) អំណាច ២ ត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីប្រយោជន៍ឱ្យខ្លួនឯង រីឯមហាសិរី ៣ ត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីប្រយោជន៍ឱ្យប្រជាជន ។ ប្រសិនបើ អំណាច ២ ត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីប្រយោជន៍ឱ្យខ្លួនឯង វានឹងនាំឱ្យប្រជាជន ខ្មែរខ្លះៗស្លាប់ ។

Kaping 2

Indik Pangaci-aci

Pawos 28

- (1) Indik pangaci-aci ring pura-pura kahyangan sané wéntèn sajroning wawéngkon Désa Pakraman Muntig, kahamongin antuk krama désa, manut hémponan wyadin pamakşan sowang-sowang. Sowang-sowang pura madruwé gagaduhan, pinaka hugěr pangaci-aci, miwah babantèn.
- (2) Sané yogya muput haci-aci ring Pura Pañungsungan Désa wantah pamangku désa sané wéntèn sajroning Désa Pakraman Muntig, sawawaning pangaci-aci sakadi mamungkah, ngëntög linggih miwah sapanunggilan ipun yogya kapuput antuk Ida Sulinggih.
- (3) Yan wéntèn sinalih tunggal pura durung madruwé pamangku, utawi pamangkuné kapyalang, dados nuhur sinalih tunggal pamangku désa, pradé talěr tan mrésidhayang dados nuhur Ida Sulinggih.
- (4) Pamangku désa punika wantah pamangku Pura Pusèh, Pura Dalèm, Pura Désa sané wéntèn sajroning Désa Pakraman Muntig kalugra ngantèb bantèn pangodal minakadi sané sawosan ring pura-pura sawawéngkon Désa Pakraman Muntig sané mamuatang, talěr manut kawénangan pamangku.
- (5) Ri tatkāla désa ngawangun kāryya agěng, muang kāryya-kāryya sawosan ring Pura Pusèh, Pura Balé Agung miwah Pura Dalèm, désa dados ñarad pamangku-pamangku kahyangan sané wéntèn ring wawéngkon Désa Pakraman Muntig, pacang ngarombo pamangku désa.



**Pawos 29**

Indik pangaci-aci ring Pura Panti, Pamrajan, Paibon, dadya muang pura-pura sajaba hēmponan désa sané wéntèn sajroning Désa Pakraman Muntig, punika kahamongin antuk krama désa sajéroning sėkaa dadya, pamrajan, manut sima drėstanya sowang, tan singsal ring ucaping sāstra agama Hindu.

**Pawos 30**

(1) Aci-aci, piodalan, pangusabhan miwah pasėgėh ring pura kahyangan tiga miwah kahyangan désa, lwiré:

ha. Piodalan ring Pura Pusėh miwah Pura Balé Agung, ritatkala Pūrņama

Kalima;

na. Pura Dalėm miwah Prajapati ritatkāla Tilėm sasih Kapitu;

ca. Pura Ulun Śakti, rikala pūrwwaning sasih Kalima;

ra. Pura Ulun Suwi rikāla Tilėm Kasanga;

ka. Pura Sāgara rikāla Pūrņama Katiga.

(2) Pangusabhan.

Usabha Śri uthawi Usabha Nini tatkāla Pūrņama Kadaśa magėnah ring

Pura Pusėh.

**Pawos 31**

(1) Aci-aci piodalan, pangusabhan ring Pura Kahyangan Tiga miwah Kahyangan Désa Pakraman Muntig kasanggra antuk krama désa manut hēmponan.

ບົດຮຽນທີ ໑ ຫຼື ບົດຮຽນຄົ້ນຄ້ວາສູນກາງ ສາມາດ ຫຼື ບົດຮຽນ

(໘) ຕັ້ງກົດກຳນົດສຳລັບການຄຸ້ມຄອງບັນດາກຸ່ມຮຽນ ຫຼື ກຸ່ມຮຽນ  
ສາມາດສາມາດບຸກ

(໘) ບັນດາກຸ່ມຮຽນສຳລັບ:

- ບຸກບາງບາງບາງສຳລັບບັນດາກຸ່ມຮຽນ
- ບົດຮຽນສຳລັບບັນດາກຸ່ມຮຽນ
- ບັນດາກຸ່ມຮຽນສຳລັບບັນດາກຸ່ມຮຽນ
- ບົດຮຽນສຳລັບບັນດາກຸ່ມຮຽນ
- ບັນດາກຸ່ມຮຽນສຳລັບບັນດາກຸ່ມຮຽນ

(໙) ບັນດາກຸ່ມຮຽນສຳລັບບັນດາກຸ່ມຮຽນ ຫຼື ບັນດາກຸ່ມຮຽນ  
ສາມາດສາມາດບຸກ ຫຼື ບັນດາກຸ່ມຮຽນສຳລັບບັນດາກຸ່ມຮຽນ  
ບັນດາກຸ່ມຮຽນສຳລັບບັນດາກຸ່ມຮຽນ

(໑໐) ບັນດາກຸ່ມຮຽນສຳລັບບັນດາກຸ່ມຮຽນ ຫຼື ບັນດາກຸ່ມຮຽນ  
ບັນດາກຸ່ມຮຽນສຳລັບບັນດາກຸ່ມຮຽນ ຫຼື ບັນດາກຸ່ມຮຽນ  
ບັນດາກຸ່ມຮຽນສຳລັບບັນດາກຸ່ມຮຽນ ຫຼື ບັນດາກຸ່ມຮຽນ  
ບັນດາກຸ່ມຮຽນສຳລັບບັນດາກຸ່ມຮຽນ ຫຼື ບັນດາກຸ່ມຮຽນ

(໑໑) ບັນດາກຸ່ມຮຽນສຳລັບບັນດາກຸ່ມຮຽນ ຫຼື ບັນດາກຸ່ມຮຽນ  
ບັນດາກຸ່ມຮຽນສຳລັບບັນດາກຸ່ມຮຽນ ຫຼື ບັນດາກຸ່ມຮຽນ  
ບັນດາກຸ່ມຮຽນສຳລັບບັນດາກຸ່ມຮຽນ ຫຼື ບັນດາກຸ່ມຮຽນ  
ບັນດາກຸ່ມຮຽນສຳລັບບັນດາກຸ່ມຮຽນ ຫຼື ບັນດາກຸ່ມຮຽນ



- (2) Lwiring babantĕn, minakadi hééd upacāra, manut gagaduhan drĕṣṭa kuna sowang-sowang pura.
- (3) Padagingan pacang aci-aci:
  - Hupon-upon tanah palaba pura ;
  - Piturunan uthawi wawijilan krama désa;
  - Patigasanan abutan tanah ayahan désa;
  - Pioloh-olih pagunakayan krama désa;
  - Haturan-haturan krama sangkaning suci nirmala.
- (4) Pasĕgĕh tunggil Purṇama, Tilĕm, Kajĕng Kliwon, kasanggra antuk pamangku sowang-sowang. Padagingan saking druwĕn pura, pamakṣan, kahantĕbang antuk pamangku pura sowang-sowang.
- (5) Rikāla kabrĕbĕhan jagaté, kagĕringan, katibĕn pañca bhaya, pinganan tan mrĕsiddhayang ngaturang aci kadi patutĕ, yogya prajuru désa miwah pamangku désa, ngaturang piuning ring Bhaṭāra, masadhana babantĕn padhatĕngan pacanangan, maka cihna tan pĕgat haci-aciné. Ri wus mawali dĕgdĕg jagaté, patut ngawangunang upacara Bhaṭāra turun kabĕh, masasirih makakobok ka sagara giri.
- (6) Yan rikāla mamahayu, ngayum papayon, ring pura-pura kahyangan, pinganan tan puput kala dinaning piodalan, pangaciné wĕnang rangkadang, nanging padhatĕngan, pacanangan, tan dados pĕgatang. Ri wus puput masasapuh salwirĕ, malih mawali kadi kuna.

ເປັນຜູ້ບໍ່ມີສິດສູງກວ່າຜູ້ອື່ນໆ ກໍ່ຕາມ

ສະບັບນີ້  
ອີງຕາມ  
ບາງບາງສິ່ງ

(໓) ກິດຈະກຳທີ່ບໍ່ມີປະສິດທິຳມະຊາດ ຫຼື ບໍ່ມີປະສິດທິຳມະຊາດ

(໔) ບົດບັນຍັດທີ່ບໍ່ມີປະສິດທິຳມະຊາດ

ບາ ກຳລັງມາສຳເລັດການສູນເສຍ

ກ ສຳລັບບັນຍັດທີ່ບໍ່ມີປະສິດທິຳມະຊາດ ຫຼື ບົດບັນຍັດທີ່ບໍ່ມີປະສິດທິຳມະຊາດ

ສ ສຳລັບບັນຍັດທີ່ບໍ່ມີປະສິດທິຳມະຊາດ ຫຼື ບົດບັນຍັດທີ່ບໍ່ມີປະສິດທິຳມະຊາດ

(໕) ສິ່ງທີ່ບໍ່ມີປະສິດທິຳມະຊາດ

ບາ ກຳລັງມາສຳເລັດການສູນເສຍ ຫຼື ບົດບັນຍັດທີ່ບໍ່ມີປະສິດທິຳມະຊາດ

ກ ສຳລັບບັນຍັດທີ່ບໍ່ມີປະສິດທິຳມະຊາດ

ສ ສຳລັບບັນຍັດທີ່ບໍ່ມີປະສິດທິຳມະຊາດ ຫຼື ບົດບັນຍັດທີ່ບໍ່ມີປະສິດທິຳມະຊາດ

(໖) ສິ່ງທີ່ບໍ່ມີປະສິດທິຳມະຊາດ ຫຼື ບົດບັນຍັດທີ່ບໍ່ມີປະສິດທິຳມະຊາດ

(໗) ສິ່ງທີ່ບໍ່ມີປະສິດທິຳມະຊາດ ຫຼື ບົດບັນຍັດທີ່ບໍ່ມີປະສິດທິຳມະຊາດ

Kaping 3

Indik Pamangku

Pawos 32

- (1) Ring sowang-sowang pura kahyangan patut ngadëgang pamangku.
- (2) Pidabdab ngadëgang pamangku sinalih tunggil:
  - ha. Ngambil saking sasërod santana wyadin katurunan;
  - na. Saking pamuwus sasëmburan wyadin ñjañjan, pinih alit kantos ping tiga;
  - ca. Sangkaning kajujuh saha kabriyukin antuk krama Désa Pakraman Muntig.
- (3) Sang tan wënanng kahadëgang dados pamangku lwiré:
  - ha. Cédangga lwiré: pécéng, pérot, cungh miwah sapanunggilan ipun, sané kabakta saking wawu hëmbas;
  - na. Mabhukti sungkan rahat;
  - ca. Mabhukti nahën ngarug šūsana, minakadi malakṣaṇa corah.
- (4) Sang sapisira hugi pinaka jan banggul, pamangku ring Pura Kahyangan Tiga miwah Kahyangan Désa ring Désa Pakraman Muntig, mangda pagëh ngamël kalih ngalakṣaṇayang šāsanan Pamangku.
- (5) Sang sapisira hugi krama désa, sangkaning sasërod, sangkaning kasënëngan antuk Bhaṭāra polih pamuwus ring sasëmburan, minakadi kajujuh kabriyukin antuk krama désa, pacang kaanggén pamangku, yan kari alaki rabi yogya lanang istri mawintën.



- (6) Sang kasudi pacang känggën pamangku, patut mawintën ring pura gënahé dados jan banggul. Munggwing prabéya kasandangin antuk pamakşan pura sowang-sowang, yan pamangku Désa kasandanganin antuk krama désané sami.
- (7) Pamangku patut madruwé hamongan pura sowang-sowang, yan tan madruwé hamongan pura, prasiddha tan kalugra ngantëbang babantën ring pura salwiré.
- (8) Sinalih tunggal pamangku Kahyangan Tiga miwah Kahyangan Désa yan katëkan pati, yogya tiniwakën. Patut polih patulung prabéya atitiwa, saking désa, agung alit patulungé nganutin pamutus babawos sajroning pararëm kala punika. Sajaba pamangku désa, patulungé saking pamakşan pura sowang-sowang.
- (9) Yan pamangku wus tiniwakën, patut kakaryanang pangëlad uthawi pañanggawukan, wyadin papëgatan antuk krama pura hinucap. Punika yan pamangkuné kari rajëg ngamong swadharmaning pamangku kantos hantaka.
- (10) Piilih-olih pamangku lwiré:
  - ha. Pangolëm;
  - na. Polih babagian sasarin canang manut pamutus pararëm kala punika;
  - ca. Luput rarampën uthawi raramon, miwah daging.
- (11) Pamangku kagëntosin majalaran antuk:
  - ha. Mapinunas maräryyan, saking patut pinunasé, nānghing tan kari nglakşanayang dharmmaning pamangku. Kawëkas kälaning séda, tan polih patulung prabéya atitiwa;









- (4) Tan kalugra masumpah, macoran, sajroning Pura Kahyangan sinalih tunggal, sajaba sangkaning wicaran pura hinucap, talèr saking pabuat krama pamakşan pura, uthawi pabuat krama désa sané ngëmpon pura punika;
- (5) Tan kalugra wak caphala, haşta caphala, pada caphala, miwah sapanunggilan ipun, sajroning pura kahyangan. Yan macihna wéntèn mamurug, wéntèn raris ngatëngahang ka désa, yogya tiniwakan dañdha pamarisuddhan kahyangan.
- (6) Tan kalugra malakşana kantos ngawëtuwang byota ring pura kahyangan. Yan wéntèn mamurug, sang kapinëh sampun nama wirang kantos maywadi ring pura, yogya katiwakin dañdha gung artha manut pangargan bëras adasa kilogram, kang sawiji, saha marisuddha kahyangan punika.
- (7) Sang sapisira hugi kacuntakan, salwiring cuntaka, yan durung mabrësih, tan kalugra ngarañjing ka pura kahyangan. Yan katëngër wéntèn mamurug, yogya katiwakin dañdha marisuddha kahyangan punika.
- (8) Sëdahan héngéngan miwah sapanunggilan ipun tan kalugra masëha ring pura kahyangan sinalih tunggal. Yan wéntèn mamurug, yogya dañdha gung artha manut paswara, saha ngawangdéyang masëha tur mrayaścitta pura.
- (9) Tan kalugra makta salwiring sané kasinanggah tan suci ngarañjing ka jroning sutër uthawi pañëngkër pura kahyangan. Yan wéntèn mamurug, yogya sang mamurug marisuddha pura punika.

ហេតុអ្វីបានជាបុគ្គលិកមិនមែនជាបុគ្គលិក?

(៣១) ដំបូងគេត្រូវដឹងពីការងារដែលបានកំណត់ឱ្យបុគ្គលិកនោះ។ បើបុគ្គលិកមិនដឹងពីការងារដែលបានកំណត់ឱ្យខ្លួនឡើយ គេក៏មិនអាចធ្វើការងារបានល្អទេ។ ដូច្នេះ ការងារដែលបានកំណត់ឱ្យបុគ្គលិកគួរតែមានលក្ខណៈច្បាស់លាស់ និងងាយស្រួលយល់។

(៣២) បុគ្គលិកគួរតែមានចំណេះដឹង និងជំនាញគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីអាចធ្វើការងារបានល្អ។ ដូច្នេះ ការបណ្តុះបណ្តាលបុគ្គលិកគួរតែមានប្រសិទ្ធភាព និងផ្តល់នូវចំណេះដឹង និងជំនាញដែលត្រូវការ។

(៣៣) បុគ្គលិកគួរតែមានចំណេះដឹង និងជំនាញគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីអាចធ្វើការងារបានល្អ។ ដូច្នេះ ការបណ្តុះបណ្តាលបុគ្គលិកគួរតែមានប្រសិទ្ធភាព និងផ្តល់នូវចំណេះដឹង និងជំនាញដែលត្រូវការ។

(៣៤) បុគ្គលិកគួរតែមានចំណេះដឹង និងជំនាញគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីអាចធ្វើការងារបានល្អ។ ដូច្នេះ ការបណ្តុះបណ្តាលបុគ្គលិកគួរតែមានប្រសិទ្ធភាព និងផ្តល់នូវចំណេះដឹង និងជំនាញដែលត្រូវការ។

- (10) Sang sapisira ugi rikalaning makēmit ring pura kahyangan, yan mērēm tan kalugra madukan lanang istri, sajaba anak sané kapinēh kari alit, durung rumaja putra. Yan mamurug, kēni daṅdha manut pangargan bēras adaša kilogram kang sadiri-sadiri, tur mrayascitta pura punika.
- (11) Pamakṣan sowang-sowang pura kahyangan sawawēngkoning Désa Pakraman Muntig, kalugra madruwé sukrēta ndiri-ndiri, nanging tan dados singsal ring pasukrētan Désa Pakraman Muntig.
- (12) Pura kahyangan tan wēnang anggēn sajaba ngalakṣaṇayang upacāra āgama Hindu, manut śāstra āgama ring Bali. Yan wéntēn mabhukti mamurug, sang malakṣaṇa kawangdéyang, tur pakardinya kapucēh, saha sang ngalugrain kadaṅdha manut pangargan bēras adaša kilogram, mawēwēh ngawéntēnang upacāra pañangaskāra.
- (13) Yan wéntēn macihna anak wyadin sang sapisira hugi, katēdunan utawi kapangluh ring sajroning pura kahyangan sawawēngkon Désa Pakraman Muntig, mababawos minangkēnang pangandikan Ida Ratu Susuhunan utawi Bhaṭāra, ring gēlis tunasang tirtha laluputan mangda gēlis hudēp. Pradé sasāmpun kakētisin tirtha, kantun ngatémél maséra-maséro, ngawētawang sumandéya kayun pamakṣané, irika patut pintonin. Indiké mintonin, ambilang toya apané, cēlēbang limanñané makakalih. Yan mabhukti tan bēlus, ñandang gēga pangandikan Bhaṭāra. Yan padé bēlus, tan ñandang gēga, gēlisang gingsirang gēnahang mangda doh saking pura punika.



Kaping 5

Indik Cuntaka, miwah Sosot

Pawos 34

(1) Sang sapa-sira hugi krama désa sané kahanan cuntaka, tan wénang ngarañjing ka pura kahyangan, ka pañuciyān kālaning űuci gėning, minakadi gėnah salwiring gėnah sané kinucap suci pingit. Tan wénang ngaryyanin saji salwiring saji sané pacang katur ka Sanggar Tawang, sakadi suci gėning, minakadi bantėn salwiring saji sané pacang katur ka pura, miwah sané katur ring pitra pindha. Munggwing bantėn sané pacang katur ka Prajapati, Dalėm panguluning sėtra, dados karyyanin ring umah sang cuntaka kālaning ngupakāra śawa.

(2) Lwir sané kinucap cuntaka:

ha. Anak istri kālaning ngrajaswala, suwėn cuntakané, saking ngawit ngrajaswala, kantos űat, macihna sāmpun malukat;

na. Sang ngantėn lanang istri, suwėné cuntaka, ngawit saking rahina pangantėnané, wyadin rahina marangkaté, kantos puput mabyakawon, saha samayut prayaścitta malukat matirtha;

ca. Rama réᅇa cuntaka sangkaning madruwé oka. Sané lanang cuntaka, suwėné saking ěmbas anaké alit, kantos kėpus hodėlıanė, raris malukat. Sané istri pinaka réᅇa, cuntaka pėtang daśa kalih dina saking wahu ěmbas rarėné.

ra. Yan anak istri cuᅇtaka sangkaning karuron, patėh ring cuᅇtaka ngėmbasang oka, lanangné cuᅇtaka tigang rahina, saha sāmpun malukat.



(3) Cuntaka malarapan antuk kasédayan, kapatyan:

- ha. Yan wéntèn anak alit durung kēpus hodël raris séda, rama répané cunṭaka 42 dina;
- na. Yan sang ngarēpin minakadi sang magēnah sajroning karang pomahan sang séda, suwén cuntakané saking wawu séda kantos puput panglēmēk karyyané, punapiké mapēndhēm, lwih yan atiwa-tiwa. Maka cihna punah cuntakané antuk marērēbu uthawi masasapuh manut drēṣṭa.
- ca. Sang polih aniñjo, ngarap śawa, ngamēl saha ngarēmbat saétéh-étéh upakāra pula-palining śawa, cunṭaka arahina, punah cunṭakané macihṇayang antuk malukat;
- ra. Yan sang mañjing mijil ring umah sang ngarākṣa śawa, sasuwén śawa wyadin layoné karakṣa, patēh cunṭakané kadi sang ngarēpin śawa ika, lēwih yan tunggil siddhikāra, patēh cuntakané sakadi sang ngarēpin śawa ika.
- ka. Sēbēl karang dados margiang saking ngawit nēgtēgang daging kantos Ida Bhaṭara masinēb. Wawanēngan sēbēl karang hamung ring sang magēnah sajroning karang sané kacunṭakan. Yan wéntèn séda dados pacang ngamargiang sēbēl karang, śawa punika patut kapēndhēm makingsan kalaning wēngi, tan polih pañanggran désa, sajaba sang patut tan dados pēndhēm. Munggwing pangupakāran śawa, kalakṣaṇayang sasampun puput Bhaṭara masinēb.
- da. Yan sang polih ñēmbah śawa, mangan paridan śawa, punika talēr kabawos cuntaka, suwéné tigang rahina kantos sampun husan malukat.





- (4) Cuntaka sangkaning malakṣaṇa mamitra ngalang. Suwénné cuntaka salaminé mamitra ngalang.
- (5) Anak wětu sangkaning mamitra ngalang uthawi tan pawidhi widhana pawiwāhan, babiñjat punika talěr cuntaka. Suwénné cuntaka, salaminé durung wéntěn mēras, wyadin nuduk ngangkēnin pyanak, utawi nganggén dadaman.
- (6) Cuntaka sangkaning mabukti madruwé pañungkan sané tan siddha waras salaminé, kadi angganing hila, buduh, ngawijilang rēgēd saking silit, bhaga, purus, tan hēnap mamrēs, brung borok tahunan mabañēh, miwah salwir ipun. Suwéné cuṅṅaka salaminé tan waras.
- (7) Cuntaka sangkaning cédangga sané kabakta saking wawu hēmbas saking garbhawasaning ibu, punika tan kawēnang napak palēmahan pañucyan gēnah űuci gēning.
- (8) Yan wéntěn sinalih tunggil cuntaka antuk ngrakṣa sawa wyadin layon, mamanah utawi mapakayun ngarawuhin karya hayu atma wédana, minakadi mabhakti ring sang wēnang bhaktinin, dados, nanghing tan wēnang ngarap, ngarēmbat, űuwun, ngamēl, saupakāraning puṣpa lingga.
- (9) Yan wéntěn sinalih tunggil krama désa durung tutug cuntaka kadi ucaping harēp, mamurug larangan, yan wéntěn ngatēngahang ka désa, Prajuru désa niwakang pamidaṅdha, yogya sang mamurug marisuddha sakabuatan manut panglokika.
- (10) Yan wéntěn sinalih tunggal anak istri, sangkaning tan mēhā ngrajaswala sasampun ring pura, wyadin ring gēnah larangané sawosan, raris kacirėnan, wēnang ya tiwakin daṅdha tanmēhā, yogya marisuddha gēnah punika, katulung antuk pamakṣan pura wyadin pangēmongé sowang-sowang.



- (11) Yan wéntěn sinalih tunggal krama désa, kacuntakan antuk ngrakša sawa, wyadin layon, napkala pagilih pagantoson témpék pangaci-aci ring sinalih tunggil kahyangan désa, pacaruan ring désa, sadurung tutug sengkër cuntakanya, wěnanng tan tédun māyahan, tan dinosan, nanghing yan wéntěn pasadok sang cuntaka ring Prajuru désa. Yan wus tutug cuntakané, patut narəgtəg yan kantun ngalantur patédunané. Munggwing piturunan, wawijilan daging salwir ipun, yogya kataur narəgtəg sasāmpun tutug sengkër punah cuntakané dados ngétang pangarga.
- (12) Yan cuntaka gamya gamana, Prajuru désa niantosang pamutus sang amawa rat. Yan sampun wéntěn pamutus saking sang amawa rāt ring désa katiwakan daṇḍa kadi ring sor puniki, lwiré: mangda mrayāscita raga, gēnah malaksana, kahyangan désa, miwah désa pakraman. Pradé yan sang katiwakan pamidanda memandal, prasiddha désa sané mrayāscita désa miwah kahyangan, sang mamandal kabawosan ring désa, kicchén pamutus antuk Prajuru désa, manut pamutus pararēm désa.
- (13) Cuntaka sangkaning mabukti salah timpal, cuntaka ragan sang malakṣaṇa, mwah désa pagēnahanya. Tutug cuntakanya yan sampun sang malakṣaṇa mrayāscita paṅangaskāra raga, gēnah malakṣaṇa, désané mrayāscita désa. Buron sané kaanggén somah kapadēmang, tur katanēm.
- (14) Anak luh bėling tan kapariangkěn antuk lanangé, suwėnné cuntaka kantos wéntěn pangupakāra paṅangaskāra kulawisuddha, anaké istri bėling mawidhi widhana pawiwāhan masanding kėris pinaka linggan sang kadalih.



- (15) Anak luh bëling tan kapariangkën, suwéné cuntaka kantos lëkad raréné, saha wéntën pangupakāra kula wisuddha.
- (16) Yan wéntën anak mabhukti ñolong smara, cuntaka patëh ring cuntakan gamia gamana.

**Pawos 35**

- (1) Indik Sosot :

ha. Yan wéntën sinalih tunggal pacang nahur sosot wyadin punagi, salwiring punagi, gumanti sané patut nganggén pamëgat sot, tan dados nahur sot yan tan kālanning dina piodalan Bhaṭāra. Ngadaśa dinayang aci-aci, sang pacang nahur punagi patut sampun masadok ring pamangku pura, yan ring kahyangan désa panahurané, masadok ring pamangku désa. Panahuran punagi ika, wawu kalakṣaṇayang yan sampun puput pangodalé.

na. Yan wéntën sinalih tunggal nahur sasangi pacang ngaturang pangodal hugi mangda ring dina pagantosan piodalane. Sang nahur punagi, wënanng nunas kanti patulung karyya ring pamakṣan pura. Sang nahur sasangi ñukṣrahang daging cumëk saprabhéyaning pangodal ring pamakṣan pura.

ca. Yan wéntën sinalih tunggal nahur sasangi maturan swaran tangguran salwiring tatabuhan, sasolahan, minakadi salwir ipun, mungging prabhéya punika sami kaangganin antuk sang masasangi.



(2) Haturan:

Yan wéntën sang sapisira hugi ngaturang jinah, mwang sarupaning barang, punika sami patut kahunadikayang antuk Prajuru désa, këliang pamakşan pura sowang-sowang, mangda kasiddhan mapwara hayu, haturan punika kaungguhang sajroning lëkita.

(3) Sasarin Canang :

Sasampun puput pangaci-aci pūja waliné, sasarin canang punika kapupulang saha kawilangin antuk Prajuru désa, këliang pura, indik tatiwak kalih pamarggin ipun, sangkaning jati nirmala.

## Palèt 2

### Indik Rëşi Yajña

#### Pawos 36

- (1) Krama Désa Muntig, yogya ngawrëddhiyang kaprajñanan, kaultaman Sang Hyang Aji, aséwaka nunas pawarah ring sang maraga widagdha prajñan, pingajëng ring sang kasinanggah guru loka.
- (2) Prajuru désa, këliang bañjar, ngutsahayang kawrëddhiyan kamuruban kaultaman Sanghyang Aji, ngawéntënanng pasamuhan-pasamuhan, parëmbugan, pinaka gënah krama désa mamungguhang pawarah-warrah hayu.
- (3) Kälaning diwasa hayu, wënanng désa atırtha yatra, wënanng désa ngaturang punya miwah rëşi bhojana ring Ida Sulinggih talër kälaning karyya utama ring désa, salwiring kāryya sané kaputus antuk Ida Sulinggih patut ngaturang punya. Asapunika talër ring sang mapitulung patut mawéh dana.





- (4) Sang sapasira hugi krama Désa Muntig yan mapakayun pacang mawintěn pamangkun pura, mapodgala, talěr mangda wéntěn pasadok ring Prajuru désa, sajaba patut polih palugrahan saking Guru Wisésa.
- (5) Prajuru Désa Muntig mamatut pisan, yan krama désané mapunya ring sang prajñan, ring sang widagdha, ring sang satata ngarajěgang dharmma, pingajěng ring Ida Sulinggih pasūryyan ñané sowang-sowang.

### Palět 3

#### Indik Pitra Yajña

#### Pawos 37

- (1) Pamarggi ngupakāra śawa, hugi manut linging śāstra Agama Hindu.

Wéntěn makudang-kudang soroh, sakadi hinucap ring sor puniki:

ha. Mapěndēm ring prathiwi;

na. Makingsan ring glini;

ca. Atiwa-tiwa, utawi palěbon, utawi ngabén;

ra. Yan raré durung makupak huntu wus kěpus oděl hantaka, wěnan

nganggé pangěntas bangbang masadhana klungah klapa gading,

ngaran ngalungah, tan wěnang tiniwākěn;

ka. Yan raré durung kěpus hoděl hantaka, pamali ngaran, pěndhēm juga

tan hana pangupakāranya kėwala gantén utawi adēm paicchan Ida

Sulinggih.



- (2) Sang sapisira hugi krama Désa Muntig, tan kawaśa makta śawa ka désa pakraman, yan śawa ika sampun këni pangupakāra śawa. Yan wéntěn mamurug, yogya katiwakan daᅇdha, mrayaścita marisuddha désa.
- (3) Salwiring upacāra atiwa-tiwa, palēbon, ngabén, ring sētra ugi kawēnanganya, tan wēnang ring désa pakraman. Yan wéntěn mamurug, wēnang daᅇdha marisuddha désa, krama désa sang atatulung, daᅇdha artha manut pangargan bēras adaśa kilogram kang sadiri saha mrayaścitta désa.
- (4) Yan wéntěn krama désa ngurung śawa, macamaᅇa, mabrēsih, kawēnanganya, tan kalugra lintangan ring aśaśih ngawit saking dina sédané. Yogya mūrᅇnana, tilēm miwah salwir upacara rarahinan. Yan kālaning angurung śawa, sajroning Désa Pakraman Muntig kawangunang karya agung kantos ᅇuci gēning, lwiré matabuh gēntuh, Bhaᅇāra turun kabēh, karya agung ring Basakih, yogya tumpang saluné tēdunang saking baléné, gēnahang ring natah umahé, saking bhaᅇāra kodhal kantos ida masinēb.
- (5) Tan wēnang ᅇčkēh śawa yan tan macamana, mabrēsih, lintangan ring roras dina, ngawit saking dinané séda. Yan wéntěn mamurug, daᅇdha gung artha manut pangargan bēras 25 kilogram saha mrayaścitta désa.
- (6) Sang sapisira hugi krama Désa Muntig tan wēnang atitiwa, ri kāla pangaci-acin désa, lwiré: patīrthān, patotoyan, Bhaᅇāra Turun Kabēh, matabuh gēntuh:  
ha. Yan piotalan ring Pura Pusēh, Pura Balé Agung, Pura Dalēm miwah kahyangan désa sané sawosan saking nigang dinayang aci-aci kantos Bhaᅇāra puput masinēb;



na. Yan karya matabuh gëntuh, Bhaṭāra Turun Kabéh, minakadi salwiring karya sané ṅuci gëning, saking ngawit ṅuci kantos Bhaṭāra puput masinëb;

(7) Yan wëntën krama mëndhëm sawa kälaning dina larangan, kawaśa, nānghing hugi masawén, durung magagumuk, laku kingsan ngaran sasāmpun polih lugraha saking Prajuru désa.

(8) Yan makingsan ring ghni, sawa ginësëng, hasti hinañut, manut krama. Yogya nganggé tirtha pabërsihan. Mungging déwaśa, sa sor ipun déwasané dados marginin mëndhëm sawa.

(9) Indik padéwaśan :

ha. Yéning wëntën krama Désa Pakraman sané maduwé kapatihan patut masadok ring Këliang Désa Muntig;

na. Padéwaśan mëndhëm ring prathiwi, makingsan ring ghni, wënanng katiwakang antuk Prajuru Désa Pakraman;

ca. Padéwaśan atiwa-tiwa, katiwakang antuk Ida Sulinggih sané pacang muput, yogya sampun kapatut antuk Prajuru Désa;

1) Indik larangan ngupakāra sawa, sajaba ngunggahang ka tumpang salu, sané kamanggëhang sajroning Désa Pakraman Muntig, lwiré: Buda Wagé, Śaniścara Kliwon, Anggara Kliwon. Radité Umanis, Śukra Pwon, Śaniścara Wagé, Radité Kaliwon, ikā sëmud sadulur. Śukra Kaliwon, Śaniścara Umanis, Radité Pahing, ikā kāla gotongan. Yan ring dora, mwah ring tanggal panglong, ping, 15, tanggal panglong, ping, 14, mwah tanggal panglong,



ping, 1. Wrēhaspati, nuju tanggal, panglong, ping. 1, 8. Yan ring Wrēhaspati ingkël Wong, ingkël Wong awuku, was pangantén. Yan wéntèn mamurug, daᅇdha gung artha manut pangargan bēras 10 kilogram, saha mrayascita désa;

- 2) Yan mēndēm śawa laku kingsan majalaran antuk wali uthawi aci-aci patut kalakᅇaᅇayang kālaning wēngi tan Ņuwarayang kulkul;
- 3) Mēndēm śawa tan kadadosang ritatkāla wéntèn krama désa pakraman sané nanging śawa uthawi ngēbēt, nanging makingsan kadadosang ;
- 4) Sang sapisira hugi jagi mēndēm uthawi atiwa-tiwa sajēroning sétra pakraman Muntig lintang ring adiri kalaning déwaśa tunggil mangda sinarēngan ngawit upacārané ring sétra. Yan wéntèn mamurug, daᅇdha manut pangargan bēras 10 kilogram, saha mrayascitta désa.

ra. Tan wēnang ngagah ngulung, tēgēs ipun, sajroning sétra tunggil, tan dados mrēsihin śawa, nuju dina pangutangan yan ring sétra punika wéntèn nglakᅇaᅇayang pangabēnan. Yan wéntèn mamurug, daᅇdha gung artha manut pangargan bēras 20 kilogram saha mrayascitta sétra.

- (10) Tan dados nguwuk wyadin ngēbēt śawa sadina-dina. Tēgēs ipun: sajroning sétra tunggil, yan wéntèn ngabēn lintangan ring adiri, Ņawa pratēka, Ņawa praᅇawa, sang pacang Ņawa praᅇawa patut nguwuk śawa sinarēngan ring sang pacang mratēka mabērsih ring sétra. Yan wéntèn mamurug daᅇdha manut pangargan bēras 25 kilogram. Saha mrayascitta sétra.





- (11) Yan wéntĕn sawa tan kaparihangkĕn ring wawĕngkon Désa Pakraman Muntig, hingaranan bĕdagan désa, wĕnang pĕndhĕm ring sétra pangilang-ilangan, sasāmpun polih lugraha saking sang amawa rat.
- (12) Yan sawa sangkaning salah pati, angulah pati, mati kapangawan, minakadi salwir ipun, désa tan ngalarangin, yan sawa punika tiniwākĕn pramangkin. Sara lédang sang madruwé, minakadi Ida sulinggih sané pacang muput.
- (13) Yan wéntĕn sinalih tunggal sawa, gĕnahé séda wyadin padĕm, sajabaning karang pomahan, lwiré: ring tĕgal, pura, pasar, bañjar, sĕkolah, minakadi gĕnah sawosan dudu karang pomahan, yogya sang madruwé wirangé mrayaścita marisuddha gĕnah punika. Yan sawa tan kaparihangkĕnan, gĕnah punika patut kaparisuddha kaprayaścita antuk sang maduwé hĕmponan.

### Pawos 38

Indik angatma wédana.

- (1) Sang sapisira hugi krama Désa Muntig, yan kĕlaning angatma wédhana, lwiré: ngaroras, patilĕman, baligya, tan wĕnang ngawangunang payajñan, pétak, ring palĕmahan pura Kahyangan Désa, minakadi kahyangan sawosan.
- (2) Sang sapisira hugi wus ngawangun karyya angatma wédhana, yogya karang payajñan utawi pétak punika kapraliṇa, sakasép ipun pĕtang dasa kalih dina saking rahina kāryyané.



**Palët 4**

**Indik Manuša Yajña**

**Pawos 39**

- (1) Sang sapisira hugi krama Désa Pakraman Muntig, yan ngawangunang salwiring upacāra mānuša yajña, tan wēnang magēnah ring wawidangan palēmahan kahyangan pañiwyān désa. Yan wētēn sinalih tunggal mamurug, wēnang daṇḍha gung artha manut pangargan bēras 25 kilogram, saha mrayaścitta marisuddha pura punikā.
- (2) Sang sané kalugra mawintēn magēnah ring sinalih tunggal pura, sang sapisira hugi krama désa sané pacang kahadēgang dados pamangku, pinaka jan banggul bhaṭara ring Pura Kahyangan hinucap. Talēr sané kahadēgang pinaka prajuru désa, wēnang mawintēn, majaya-jaya ring pura Pusēh Désa Pakraman Muntig.
- (3) Indik manuša yajña sané dados kamargiyang sajroning Désa Pakraman Muntig hugi sané nganutin drēṣṭa kuna minakadi śāstra āgama.

**Palët 5**

**Indik Bhuta Yajña**

**Pawos 40**

- (1) Sajroning Désa Pakraman Muntig, pacaruwan manut unggwan, kālih sor singgih, lwiré :  
ha. Pacarun Désa sadākāla :



(1) Ring tanggun désa sisi kēlod uthawi sāgara ngamaṣa-maṣa satunggil Tilēm śāsih Kanēm caru mañca satha miwah asu irēng, bébék irēng, kambing irēng lan banténg irēng;

(2) Ring catus patha uthawi ring pēmpatan agung kala dina Tilēm śāsih Kawulu caru mañca satha, mawēwēh kambing, asu bang bungkēm, itik bělang kalung, banténg;

(3) Pacaru ring Pura Dalēm, Tilēm Kapitu, mañca satha mawēwēh bayang-bayang godél;

(4) Pacaru kalaning Tilēm Kasanga, ring Hulun Suwi, ayam sēlēm (duma) pinaka bayang-bayang, maruntutan olahan ayam sabulu-bulu kēh ipun 500 tanding, saba jangan-jangan mahurab pinih sor limang soroh. Ring lapan: tumpēng barak, putih, maulam ayam biing kuning majanggar pinanggang.

(5) Pacaruan ring pomahan sowang-sowang, dados kalakṣaṇayang sasāmpun puput pacaruan ring Pura Dalēm kantos pacaruan sadurung ring Hulun Suwi, agung alit caru manut sakasidhan.

na. Pacaruan désa padgatakāla, ri kāla jagaté kabrēbēhan, kagēringan, kadurmanggalan, katibén pañca-bhaya, miwah sané sawosan sané patut caronin.

ca. Agung alit caru, manut hunggwan pacaru, babwatan pacaruwan, kalih niṣṭa madhya utamaning caru.

ທິປະໄຕປະຊາທິປະໄຕປະຊາຊາດ

- (໘) ບຸກຄົນທີ່ບໍ່ມີສິດທິເຮັດວຽກງານ ຫຼື ບໍ່ມີສິດທິເຮັດວຽກງານ ທີ່ບໍ່ມີສິດທິເຮັດວຽກງານ ທີ່ບໍ່ມີສິດທິເຮັດວຽກງານ
- (໙) ພາສາທີ່ຖືກໃຊ້ໃນການສຶກສາ ຫຼື ການເຮັດວຽກງານ ທີ່ບໍ່ມີສິດທິເຮັດວຽກງານ ທີ່ບໍ່ມີສິດທິເຮັດວຽກງານ

ສະຫວັນ ສຸພັນ  
 ສຸພັນ ສຸພັນ  
 ສຸພັນ ສຸພັນ  
 ສຸພັນ ສຸພັນ  
 ສຸພັນ ສຸພັນ

- (໑໐) ທີ່ທີ່ຖືກໃຊ້ໃນການສຶກສາ ຫຼື ການເຮັດວຽກງານ ທີ່ບໍ່ມີສິດທິເຮັດວຽກງານ ທີ່ບໍ່ມີສິດທິເຮັດວຽກງານ
- (໑໑) ສາມາດສຶກສາ ຫຼື ເຮັດວຽກງານ ທີ່ບໍ່ມີສິດທິເຮັດວຽກງານ ທີ່ບໍ່ມີສິດທິເຮັດວຽກງານ
- (໑໒) ສາມາດສຶກສາ ຫຼື ເຮັດວຽກງານ ທີ່ບໍ່ມີສິດທິເຮັດວຽກງານ ທີ່ບໍ່ມີສິດທິເຮັດວຽກງານ
- (໑໓) ສາມາດສຶກສາ ຫຼື ເຮັດວຽກງານ ທີ່ບໍ່ມີສິດທິເຮັດວຽກງານ ທີ່ບໍ່ມີສິດທິເຮັດວຽກງານ

- (2) Pacaruwan ring pura-pura kahyangan, pamrajan dadya salwiré, manut drēsṭan pura sowang-sowang minakadi awig-awig gagadhuan pura inucap.
- (3) Yan sinalih tunggal Pura salwiré, rēnčng pangodalé kantos tigang plabuh, wēnang prajuru désa mamawosin. Yan wus puput babawosé, yogya maguru piduka, ngawit masasapuh, mangda kasidhan ngaturang pangaci-aci.

### SATHAS SARGGAH

### SUKRĒTHA TATA PAWONGAN

#### Palēt 1

#### Indik Rangkat

#### Pawos 41

- (1) Indik rangkat punika, mānut Désa Kāla Patra, mwanṅ sima drēsṭa, sané kapatutang tur katinūtin antuk krama désa sowang-sowang, tan singsal ring ugēr-ugēr panagara lwiré:  
ha. Papadikan;  
na. Marangkat utawi ngarorod;  
ca. Ngunggahin;  
ra. Narimén utawi katriménan uthawi majangkēpang, makantian.
- (2) Sajroning Désa Pakraman Muntig, indik rangkat punika yan sampun mawidhi widhana pawiwāhan, saniṣṭanya mabyakawon tur malukat minakadi kasakṣinin antuk prajuru désa, rangkat punika kasinangghah puput palikrama.





- (3) Yan wéntěn anak istri krama Désa Pakraman Muntig, karangkatang antuk sang sapasira hugi, luwih antuk anak saking dūra désa, yan kantos tigang rahina saking dina matinggalé saking jumah tan wéntěn pajati, yogya sang maduwé wirangé nunas kanti ring Prajuru Désa Muntig mangda ngamargiyang sasērēpan. Yan sampun sinah gēnahé, ngararis ngamarggiang panēgděg, tan kawaśa makta sahananing sañjata saha nunas kanti ring sang amawa rāt.
- (4) Sang sapasira hugi krama Désa Pakraman Muntig, yan karawuhan tamyu praya masinutan malarapan antuk ngarorod, hugi mangda masadok mihuningang ring Prajuru désa, Prajuru désa yogya maritētēs, yan sangkaning tan patut rangkaté, Prajuru désa wēnang nguduhang mangda katur ring sang amawa rāt. Yan wéntěn krama désa mamurug, yogya sang mamurug daḍha gung artha manut pangargan bēras 25 kilogram.
- (5) Yan wéntěn sinalih tunggil krama Désa Muntig ngamét anak istri antuk mlēgandang, mamēndēt, marikośa, miwah salwir ipun tan sangkaning sami dēmēn, tan yogya pinuput widhi widhana pawiwāhanya sadurung wéntěn pamutus saking Guru Wiséśa.
- (6) Yan wéntěn sinalih tunggil saking dūra désa, pacang muput rangkat ka wawēngkon Désa Pakraman Muntig, sang madruwé wirang luh yogya nunas pasakši ring Prajuru Désa Pakraman Muntig, sinalih tunggil mangda wéntěn ngarawuhin. Yan tan nunas pasakši katiwakin daḍha manut pangargan bēras 30 kilogram.

ເພື່ອບັນດາພະຍາຍາມໃຫ້ເປັນທີ່ສຳເລັດ

(໙) ມີພະຍາຍາມໃຫ້ເປັນທີ່ສຳເລັດ ທີ່ບໍ່ມີຄວາມສຳຄັນ ທີ່ບໍ່ມີຄວາມສຳຄັນ ທີ່ບໍ່ມີຄວາມສຳຄັນ

(໑໐) ພາຍໃຕ້ການຄຸ້ມຄອງ ທີ່ບໍ່ມີຄວາມສຳຄັນ ທີ່ບໍ່ມີຄວາມສຳຄັນ ທີ່ບໍ່ມີຄວາມສຳຄັນ

(໑໑) ມີພະຍາຍາມໃຫ້ເປັນທີ່ສຳເລັດ ທີ່ບໍ່ມີຄວາມສຳຄັນ ທີ່ບໍ່ມີຄວາມສຳຄັນ ທີ່ບໍ່ມີຄວາມສຳຄັນ

ປະຕິບັດ

ທີ່ບໍ່ມີຄວາມສຳຄັນ ທີ່ບໍ່ມີຄວາມສຳຄັນ

ບາງສິ່ງ

(໑໒) ມີພະຍາຍາມໃຫ້ເປັນທີ່ສຳເລັດ ທີ່ບໍ່ມີຄວາມສຳຄັນ ທີ່ບໍ່ມີຄວາມສຳຄັນ ທີ່ບໍ່ມີຄວາມສຳຄັນ

(໑໓) ພາຍໃຕ້ການຄຸ້ມຄອງ ທີ່ບໍ່ມີຄວາມສຳຄັນ ທີ່ບໍ່ມີຄວາມສຳຄັນ ທີ່ບໍ່ມີຄວາມສຳຄັນ

- (7) Sang sapisira hugi pacang muput rangkat uthawi maserah, yan saking dūra désa këni paněbas swaran kulkul manut pangargan bėras, 30, kilogram, paněbas swaran kulkul punika ngrañjing ka bañjar minakadi ka désa pakraman.
- (8) Yan wéntěn sinalih tunggal krama Désa Muntig ngamét anak istri pinaka rabi tan manut sima drěšta minakadi sastra agama, yogya katur ring sang amawa rāt mangda kabawosan saha polih pamutus.
- (9) Sang sapisira hugi, ritatkāla ngawéntėnang upacara pawiwāhan rangkat, wėnang ngarėrėh upasakši ring prajuru désa, yėning krama inucap durung ngrañjing dados sėkaa truņa truņi ring Désa Pakraman Muntig, yogya nahur pidañdha manut pangargan bėras 100 kilogram.

## Palėt 2

### Indik Bėlas Makurėn uthawi Ćapyan

#### Pawos 42

- (1) Sanė kabawos Ćapyan, punika sang palas marabi utawi palas makurėnan, sanė sāmpun katiwakan pamutus antuk Guru Wisėša, minakadi sāmpun kakrabang ring sangkėpan Désa Muntig.
- (2) Yan wéntěn sinalih tunggal krama Désa Muntig ngrangkatang sapiyan, tan kapatut sadurung mawanėng tigang śasih utawi 105 dina, saking dina palasė, yogya sang ngarangkatang sapiyan punika këni dañda pakėrang gung artha manut pangargan bėras 10 kilogram.



- (3) Krama désa sané bëlas marabian utawi makurënan, sasāmpun polih pamutus saking Guru Wisësa patut masadok mihuningang ring këliang bañjar, mangda kadamyakang ring bañjar talër ring désa, sakasép ñané aśasih saking palasé.
- (4) Yan wëntën anak istri wit saking wawëngkon Désa Pakraman Muntig, ñapyan mawali ka karang dëha, yogya sang madruwé wirangé matur supékša ring Prajuru désa, saha mrayascitta marisuddha anaké luh punika. Yan tan kaparisuddha antuk wirangnya, patut marisudha raga, mangda kasinangah nirmmala.

**Palët 3**

**Indik Balu**

**Pawos 43**

- (1) Sané bakawos balu, anak istri katinggal séda antuk rabiné, yan anak lanang katinggal séda antuk rabiné, wyadin katinggal ñapyan, talër kawastanin balu.
- (2) Yan wëntën sinalih tunggal krama lanang wyadin istri balu këni paayah-ayahan miwah wawijilan manut kawëngannya.
- (3) Yan wëntën sinalih tunggal anak istri balu kandugi marangkat, yogya rangkat punika kapuputang antuk wirang lakiné rihin, yan babalon punika kari pagëh.
- (4) Mungging wawëngan babalon luh uthawi rangda, ring indik wawarisan, minakadi sané sawos-sawosan, nganutin ugër-ugër sané karajëgang antuk Guru Wisësa.



Palèt 4

Indik Santana

Pawos 44

- (1) Sajroning Désa Pakraman Muntig, ngarajëgang pidabdab santana ka purusa siddhikara tunggal, papèrasan tunggal dadya, tunggal siddhikara, santana rajëg.
- (2) Sang sapisira hugi sinalih tunggal krama Désa Muntig, mèras santana, makëdihang utawi ñërahang raga, yogya sangkaning radin, tunggal siddhikara, tunggal dadya, saha polih palugrahan saking Guru Wisësa, kasiarang ring désa.
- (3) Santana rajëg inggih punika pratisantana wadon uthawi pradhana sané ngamanggëhang lanang uthawi purusa.
- (4) Sang sané kaharşayang santana rajëg hinucap inggih punika:
  - ha. Prati santana wadon tunggal uthawi salah sinunggil prati santana wadon yëning makasami prati santana wadon;
  - na. Sämpun kamanggëhang dados prati santana purusa;
  - ca. Sang sané ngamanggëhang santana rajëg patut masadok ring prajuru désa mangda kadamyakang ring désa.
- (5) Indik mèras santana, ngadëgang santana rajëg, makëdihang uthawi ñukşrahang raga, sasämpun sangkaning radin, yogya kadulurin antuk upacåra manut şåstra agama Hindu, sakabuwatan sowang, sinakşënan déning prajuru désa Muntig, tur kasiarang ring désa, saha kapikukuhin antuk lëkita sang amawa råt.

ហេតុអ្វីបានជាបុគ្គលិកមិនមែនជាមនុស្សធម៌?

បញ្ហាទី១១  
ហេតុអ្វីបានជាមនុស្សមិនមែនជាមនុស្សធម៌?

បញ្ហាទី១២

(ក) តើអ្វីជាហេតុអ្វីបានជាមនុស្សមិនមែនជាមនុស្សធម៌?

ហេតុអ្វីបានជាមនុស្សមិនមែនជាមនុស្សធម៌? ហេតុអ្វីបានជាមនុស្សមិនមែនជាមនុស្សធម៌?

តើអ្វីជាហេតុអ្វីបានជាមនុស្សមិនមែនជាមនុស្សធម៌?

នាង អ្នកគ្រូបង្រៀន តើអ្វីជាហេតុអ្វីបានជាមនុស្សមិនមែនជាមនុស្សធម៌?

(ខ) ហេតុអ្វីបានជាមនុស្សមិនមែនជាមនុស្សធម៌?

ហេតុអ្វីបានជាមនុស្សមិនមែនជាមនុស្សធម៌? ហេតុអ្វីបានជាមនុស្សមិនមែនជាមនុស្សធម៌?

តើអ្វីជាហេតុអ្វីបានជាមនុស្សមិនមែនជាមនុស្សធម៌?

នាង អ្នកគ្រូបង្រៀន តើអ្វីជាហេតុអ្វីបានជាមនុស្សមិនមែនជាមនុស្សធម៌?

ហេតុអ្វីបានជាមនុស្សមិនមែនជាមនុស្សធម៌? ហេតុអ្វីបានជាមនុស្សមិនមែនជាមនុស្សធម៌?

(គ) ហេតុអ្វីបានជាមនុស្សមិនមែនជាមនុស្សធម៌? ហេតុអ្វីបានជាមនុស្សមិនមែនជាមនុស្សធម៌?



**Palèt 5**

**Indik Wawarisan**

**Pawos 45**

- (1) Lwiré sané wěnanng kawarisin :
  - ha. Hamong-amongan ring désa, ayah-ayahan sahurah-arih.
  - na. Hutang-pihutang sang kawarisin.
  - ca. Sarāja druwé, bhraṇa, tēgal, tatamyān, sakañcan kasugihan.
  
- (2) Sané wěnanng ngawarisin :
  - ha. Manūt lalintih paprēṇahan adoh tampĕk saking puruṣa tunggal  
siddhikara, tunggal dadya;
  - na. Putra dadaman wyadin putra papĕrasan;
  - ca. Santana rajĕg;
  - ra. Sangkaning polih pitēmĕs saking sang kawarisin sang madruwé  
salwir sané dados kawarisan, saking palugrahan Guru Wiśēṣa, pinih  
akĕh apahtigayan saking padruwéyané maka piolih-olih  
pagunakayan.
  
- (3) Sang sapisira hugi Krama Désa Muntig, yan tilar saking Agama Hindu,  
santana rajĕg kēsah mawiwāha, prati santana puruṣa ngarangkat ñĕburin  
sowang-sowang kabawos ninggal kadaton tan yogya ngawaris sané  
kamulan patut warisin.



- (4) Ngédum wawarisan, kapatut pinih sor sasāmpun puput maabénang sang ngawarisang braṇa kalih kasugihan punika. Sané dados dum, sajaba mānggé padagingan pangaci-aci, minakadi salwiring sané mānggé piranti ngalakṣaṇayang upacara agama, pustaka-pustaka sané kapingitang salwiripun.

### SAPTAMAS SARGGAH

### WICARA LAN PAMIDAṆDHA

#### Palēt 1

#### Indik Wicara

#### Pawos 46

- (1) Salwiring wicāra indik pakraman, ring wawidangan Désa Pakraman Muntig, wēnang rinawosan antuk Prajuru désa. Yan tan kasiddhan puput, Prajuru désa ngaturang ring Guru Wiśéṣa, buwat matatimbang.
- (2) Yan wéntēn wicara indik pakraman ring bañjar, témpék bañjar, pamakṣan, subak, minakadi sēkēa-sēkēa sawosan, yoga kabawosan antuk prajurunya sowang-sowang, yan tan kasiddhan puput, wēnang katēngahang ka désa, Prajuru désa yoga mamawosin.
- (3) Yan pamutus wicara sané katiwakang antuk Prajuru Désa Pakraman Muntig tan katinutin utawi tan kahiring antuk sang mawicāra, wēnang sang mawicāra nunasang pangrawos ring sang patut mamawosin, ring Guru Wiśéṣa.

(ខ) យកដំបូងមកចែកចាយឱ្យទុក្ខក្រីក្រស្រុកខ្មែរ  
ដើម្បីឱ្យបង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រការងារសម្រាប់បង្កើន  
ជីវភាពរស់នៅរបស់បង្កើនស្រុកខ្មែរឱ្យបានល្អប្រសើរ  
ដូចជាបង្កើនការងារសម្រាប់បង្កើនជីវភាពរស់នៅ  
របស់បង្កើនស្រុកខ្មែរឱ្យបានល្អប្រសើរ

បង្កើនស្រុកខ្មែរ  
ហេតុអ្វីបានជាបុត្រយកឱ្យទុក្ខក្រីក្រស្រុកខ្មែរ?

បុត្រយកឱ្យទុក្ខក្រីក្រស្រុកខ្មែរ

(គ) បង្កើនស្រុកខ្មែរឱ្យបានល្អប្រសើរ  
ដើម្បីឱ្យបង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រការងារសម្រាប់បង្កើន  
ជីវភាពរស់នៅរបស់បង្កើនស្រុកខ្មែរឱ្យបានល្អប្រសើរ  
ដូចជាបង្កើនការងារសម្រាប់បង្កើនជីវភាពរស់នៅ  
របស់បង្កើនស្រុកខ្មែរឱ្យបានល្អប្រសើរ

ហេតុអ្វីបានជាបុត្រយកឱ្យទុក្ខក្រីក្រស្រុកខ្មែរ?

គេបានឃើញបង្កើនស្រុកខ្មែរឱ្យបានល្អប្រសើរ

សម្រាប់បង្កើនស្រុកខ្មែរឱ្យបានល្អប្រសើរ  
ដើម្បីឱ្យបង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រការងារសម្រាប់បង្កើន  
ជីវភាពរស់នៅរបស់បង្កើនស្រុកខ្មែរឱ្យបានល្អប្រសើរ

ក៏ដូចជាបង្កើនការងារសម្រាប់បង្កើនជីវភាពរស់នៅ

របស់បង្កើនស្រុកខ្មែរឱ្យបានល្អប្រសើរ

(ឃ) បង្កើនស្រុកខ្មែរឱ្យបានល្អប្រសើរ  
ដើម្បីឱ្យបង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រការងារសម្រាប់បង្កើន  
ជីវភាពរស់នៅរបស់បង្កើនស្រុកខ្មែរឱ្យបានល្អប្រសើរ

ហេតុអ្វីបានជាបុត្រយកឱ្យទុក្ខក្រីក្រស្រុកខ្មែរ?  
ដើម្បីឱ្យបង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រការងារសម្រាប់បង្កើន  
ជីវភាពរស់នៅរបស់បង្កើនស្រុកខ្មែរឱ្យបានល្អប្រសើរ

- (4) Yan sang mawicāra talēr tan tinut ring pamutus wicara sané katiwakang hinucap ring hajēng, prasiddha sang mawicara tan polih pañanggra minakadi tan dados nganggé sapadruwéyan Désa Pakraman Muntig, kantos puput wicaranya, doṣané mamandal ring désa.

## Palēt 2

### Indik Pamidaṇḍha

#### Pawos 47

- (1) Lwir pamidaṇḍha sané wēnang katiwakang antuk Prajuru désa, bañjar, témpék bañjar pakraman, pamakṣan, sēkēa-sēkēa sawosan sawawēngkon Désa Pakraman Muntig, sakadi ring sor puniki :
- ha. Daṇḍha artha;
  - na. Daṇḍa Upasakṣi, déwa sakṣi, pangrarata, sumpah;
  - ca. Daṇḍha panyangaskara, lwiré; mrayascita, marisuddha, miwah salwir ipun;
  - ra. Kasēpékang saha kahēladang;
  - ka. Pamidaṇḍha sawosan manūt palugrahan Guru Wiśéṣa.
- (2) Patiwak pamidaṇḍha, manut unggwan wicarané sowang-sowang, minakadi wērat ringan wicara hinucap, lwiré :
- ha. Yan wicara ring désa pakraman, yogya kapidaṇḍha antuk désa. Mungging dadaṇḍhan mantuk ka désa;



- na. Yan wicara ring témpék bañjar katiwakang pamidañdha ring témpék bañjar punika. Dadañdhan mantuk ring témpék Bañjar;
- ca. Yan wicara ring bañjar pakraman, katiwakin pamidañdha ring bañjar ika, dadañdhan mantuk ka Bañjar
- ra. Yan wicara ring pamakšan minakadi ring sėkaa-sėkaa sawosan, katiwakin pamidañdha ring kuwu témpékanya sowang.
- (3) Agung alit dadañdhan, manut panglokikan agung alit wėrat ringan kasisipanė sanė munggañ ring awig-awig gagaduhan sowang, minakadi paswara pinaka pamutus paruman.
- (4) Krama dėsá sanė nėntėn nawur urunan miwah dadañdhan polih patanggėh asangkėpan lintang tigang rahina, pradė ngalantur nėntėn katawur kėni panikėl. Yėning urunan wawangunan polih patanggėh ngantos malaspas lintang ring tigang rahina pradė ngalantur nėntėn katawur patut kėni panikėl, yan kantos wėtu wicara kabawosan antuk prajuru dėsá manut paswaran dėsá.
- (5) Krama dėsá sanė ñėlang druwėn dėsá minakadi jinah ring Lėmbaga Pėrkrėditan Dėsá, ring CBD, yan kantos wėtu wicara kabawosan antuk prajuru dėsá manut paswaran dėsá.





## ASTHAMAS SARGGAH

### NGUWAH-NGUWUHIN AWIG-AWIG

#### Pawos 48

- (1) Sané wĕnang uwahin inggih punika, pasukrĕthan, paswara, pamutus pararĕm, wyadin pamutus pasamuhan miwah sané sawosan sapanunggilan ipun.
- (2) Sané wĕnang uwuhin inggih punika, pasukrĕthan, paswara, wyadin pamutus pasamuhan miwah sané sawosan sapanunggilan ipun.
- (3) Indik nguwahin kalih nguwuhin pasukrĕthan, paswara, pamutus pararĕm wyadin pamutus pasamuhan miwah sané sawosan, manut tata kramaning pasamuhan.
- (4) Indik nguwahin kalih nguwuhin awig-awig, manut tata kramaning pasamuhan sasāmpun nunas tatimbang ring Guru Wiśĕsa kalih polih palugrahan sang amawa bhumi.

## NAWAMAS SARGGAH

### PAMUPUT

#### Pawos 49

- (1) Awig-awig puniki mawaṣṭa "Awig-Awig Désa Pakraman Muntig".
- (2) Awig-awig puniki pinaka bantang sahananing awig-awig, paswara, pasukrĕthan, miwah salwir ipun, sané mānggé ring sowang-sowang témpĕk bañjar, bañjar pakraman, pamakṣan pura, sĕkaa-sĕkaa sané wĕntĕn sajroning Désa Pakraman Muntig.



- (3) Těmpék bañjar, Bañjar pakraman, pamakşan, sěkaa-sěkaa sané wěntěn sajroning Désa Pakraman Muntig, wěnanng ngawangunang Awig-awig, pasukrětha, paswara, gagaduhan sowang-sowang, nānging daging ipun tan yogya singsal tungkas ring Awig-awig Désa Pakraman Muntig.
- (4) Salwiring sané durung mungguh ring awig-awig puniki, kaungguhang sajroning paswara, pamutus pasamuhan Désa Pakraman Muntig.
- (5) Drěşta kuna sané kari dados anggé, yan tan tungkas ring daging Awig-awig Désa Pakraman Muntig, manut kojaring sāsra Agama Hindu, hanūt ring ugěr-ugěr nagara, saha kaputusanng sajroning pasamuhan Désa Pakraman Muntig.
- (6) Awig-awig Désa Pakraman Muntig, pawangun Krama Désa Pakraman Muntig, kapaştika manūt Upacāra Agama Hindu, kāla dina; ..., .., wara ....., śasih ....., tanggal ping, ..., rah, ..., těnggěk, ..., Isaka, ....., magěnah ring Pura Pusěh Muntig, kapuput antuk Ida Sulinggih ..... saking Griya .....
- (7) Awig-awig puniki kalinggatanganin antuk Prajuru désa, luwiré Kěliang Désa, Pamadén Kěliang Désa, Pañarikan, saha kasarěngin antuk patangan désa, kasaksinin antuk Kěliang-kěliang Bañjar Dinas, Pěrběkěl Désa Tulamběn, Camat Kubu, kakukuhang antuk Bupati Karangasēm.
- (8) Awig-awig puniki kalakşanayang ngawit dina kaplaspas kantos salantur ipun.

សម្រាប់ប្រើប្រាស់ប្រតិបត្តិការ។ ២០២១

(៦) លិខិតបញ្ជាក់ការងារ  
នៃប្រតិបត្តិការ

គណៈកម្មាធិការប្រតិបត្តិការ  
រដ្ឋបាលស្រុកស្រែក្រវាត់  
ស្រុកស្រែក្រវាត់ ខេត្តកំពង់ចាម

ប្រធានគណៈកម្មាធិការ  
ប្រតិបត្តិការ  
ស្រុកស្រែក្រវាត់

ប្រធានការងារ  
ប្រតិបត្តិការ  
ស្រុកស្រែក្រវាត់

ស្រុកស្រែក្រវាត់  
ស្រុកស្រែក្រវាត់

ប្រធានការងារ  
ប្រតិបត្តិការ  
ស្រុកស្រែក្រវាត់

ប្រធានការងារ  
ប្រតិបត្តិការ  
ស្រុកស្រែក្រវាត់

គណៈកម្មាធិការប្រតិបត្តិការស្រុកស្រែក្រវាត់

គណៈកម្មាធិការប្រតិបត្តិការ  
ស្រុកស្រែក្រវាត់

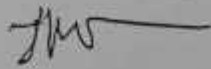
គណៈកម្មាធិការប្រតិបត្តិការ  
ស្រុកស្រែក្រវាត់

(9) Luwir sang ngalinggatanganin :

ha. Prajuru Désa:

  
Kéliang Désa Pakraman Muntig  
  
Jro. Mk. Drs. I Madé Puspa

Pamadén Kéliang Désa  
Pakraman Muntig



I Nyoman Bëndésa

Pañarikan Désa  
Pakraman Muntig



I Madé Dana

Juru Rākṣa  
Pakraman Muntig

I Wayan Bandēm

Patangan Désa  
Pakraman Muntig



I Wayan Karsa

Patangan Désa  
Pakraman Muntig



I Madé Lali

na. Kaping kalih Prajuru / Désa Dinas maka sakṣi :

  
Keliang Bañjar Dinas Muntig  
I Nyoman Kariada

Kéliang Bañjar Dinas Éka Karma



I Madé Rimpën

សេចក្តីសម្រេចរបស់គណៈកម្មាធិការស្រុក

ស្រុកក្រវាត់ ខេត្តកណ្តាល

ចេញនៅ ភ្នំពេញ ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ



រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ  
និមិត្តស្រុក


- ១. គណៈកម្មាធិការស្រុក
- ២. គណៈកម្មាធិការស្រុក
- ៣. គណៈកម្មាធិការស្រុក
- ៤. គណៈកម្មាធិការស្រុក

គណៈកម្មាធិការស្រុក

*[Handwritten Signature]*

និមិត្តស្រុក

Kēliang Bañjar Dinas Samuh



I Madé Putu



I Nyoman Pica



Dr. I. W. Sutapa, M.Si.  
NIP. ....

ca. Bupati Karangasĕm pinaka murdha pamikukuh

Kalĕkitayang ring Kantor Bupati Karangasĕm,

duk rahina ..... *Anggara* .....

Tanggal Masĕhi ..... *12 April 2011* .....

Reg. Nomor : ..... *02* .....

